

Huoltovarmuuskeskus

24

Kriisiajat korostavat huoltovarmuuden merkitystä

VUOSIKATSAUS 2024

Sisältö

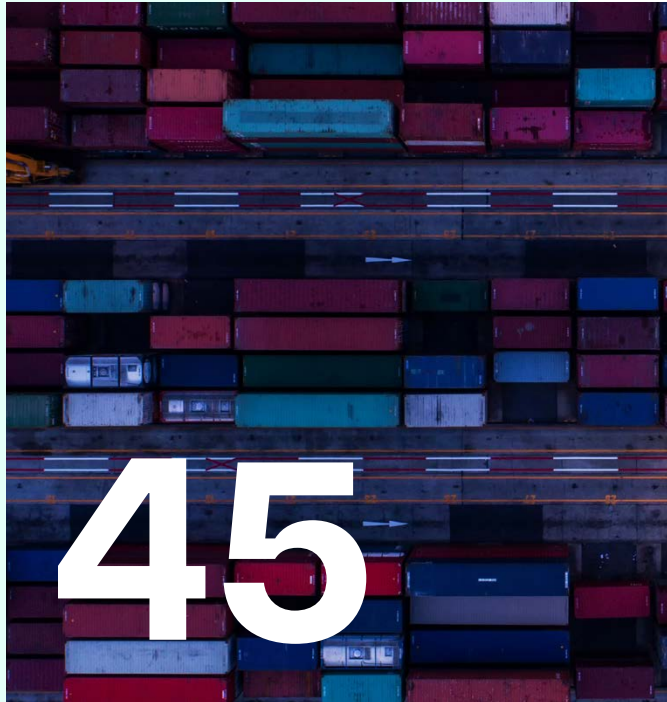
3

28

6

45

JOHDANTO

3

- Huoltovarmuuden yhteiskunnallinen merkitys3
- Hallitukselta4
- Huoltovarmuusneuvostolta5

STRATEGIA JA TOIMINTA

6

- Toimitusjohtajan katsaus7
- Strategia9
- Strategiset painopisteet10
 - Energia10
 - Logistiikka ja kuljetukset11
 - Elintarvike- ja vesihuolto12
 - Digitaalinen turvallisuus ja tiedon huoltovarmuus13
 - Teollisuuden mukauttaminen kriisiolosuhteisiin14
- Vuoden 2024 kohokohtia15
- Verkostotyö16
- Kansainvälinen toiminta19
- Tutkimustoiminta21
- Henkilöstö25
- Talous26

VASTUULLISUUS

28

- Vastuullisuusvisio ja johtaminen29
- Olennaisuusanalyysi30
- Vastuullisuustyön painopisteet31
- Nostoja vastuullisuustyöstä32
- Vastuullisuustyön sitoumukset33
- Ympäristövastuu34
- Sosiaalinen vastuu37
- Hallinnollinen vastuu41

ORGANISAATIO

45

- Huoltovarmuusorganisaatio46
- Johto47

Huoltovarmuuden yhteiskunnallinen merkitys

Huoltovarmuudella varaudutaan kriisi- ja häiriötilanteisiin

Huoltovarmuus tarkoittaa, että väestön toimeentulo sekä talouselämän ja maanpuolustuksen kannalta välttämätön tuotanto, palvelut ja infrastruktuuri on turvattu vakavissa häiriöissä ja poikkeusoloissa.

Huoltovarmuustyötä tehdään jatkuvasti jo normaalioloissa, sekä varautumalla kriiseihin ja häiriötilanteisiin että jatkuvuudenhallinnan toimenpiteillä.

Suomalaisen huoltovarmuusmallin uniikki piire ja suurin vahvuus on yksityisen ja julkisen sektorin sekä järjestöjen keskinäisessä yhteistyössä. Suurin osa yhteiskunnan kriittisestä infrastruktuurista ja palveluista on yksityisessä omistuksessa, joten elinkeinoelämän rooli kriiseihin varautumisessa on merkittävä. Julkisella sektorilla ministeriöiden vastuulla on huolehtia oman hallinnonalansa varautumisesta.

Huoltovarmuuskeskus (HVK) on noin 100 hengen organisaatio, joka koostuu pääasiassa eri alojen asiantuntijoista. Sen toimintaa ohjaa työ- ja elinkeinoministeriö (TEM), jolla on kokonaiskoordinaatiovastuu Suomen huoltovarmuudesta. HVK:lla on oma hallituksensa, jossa on edustajia sekä julkishallinnosta että yrityksistä. HVK koordinoi ja kehittää huoltovarmuutta yhdessä laajan verkostonsa kanssa.

VISIONME:

Iskunkestävä Suomi

MISSIONME:

Rakennamme yhdessä kriisinkestävää yhteiskuntaa, jotta myös kriisitilanteissa yhteiskunta toimii ja elämä jatkuu mahdollisimman häiriöttä.

ARVOT, JOTKA OHJAAVAT TOIMINTAAMME:

Asiantuntevasti

Yhdessä

Kestävästi

Ihmisläheisesti

Hallitukselta

Huoltovarmuuskeskukselle asetetut tavoitteet toteutuneet hyvin

Kansainvälisen turvallisuusympäristö on pysynyt epävakana. Riskit ja uhat huoltovarmuudelle ovat konkreettisempia, vakavampia ja monialaisempia kuin aiemmin. Huoltovarmuuskeskuksen (HVK) uudistetussa strategiassa onkin tarkasteltu, millaista kriisinsietokykyä ja varautumista erittäin epävarma maailmantilanne sekä Venäjän kasvanut uhka vaativat.

HVK:lle on huoltovarmuuslainsäädännössä annettu tehtäviksi väestön toimeentulon turvaaminen, talouselämän välttämättömien toimintojen ja järjestelmien turvaaminen ja maanpuolustuksen kanalta välttämättömien toimintojen ja järjestelmien turvaaminen. Näitä tehtäviä on tarkasteltava uutta, entistä haastavampaa uhkaympäristöä vasten.

Vuonna 2024 Huoltovarmuuskeskuksen vuositavoitteet jakaantuivat kahteen kategoriaan. Ne liittyivät ensinnäkin toiminnan perusedellytyksiin, joissa mitataan sitä, miten HVK täyttää tulossopimuksen mukaiset tavoitteensa. Toisaalta tavoitteiden keskiössä olivat strategiset kyvykkyy-

det, joiden kehittäminen on keskeistä strategian tavoitteiden saavuttamiseksi, ja sitä kautta huoltovarmuustyön vaikuttavuuden varmistamiseksi.

Kukin päätavoite oli selkeästi vastuutettu HVK:n eri osastoille. Niiden toteutumisesta tehtiin sekä puolivuotis- että loppuarvio työ- ja elinkeinoministeriölle. Sekä HVK:n toiminnan perusedellytykset että strategisten kyvykkyyksien kehittäminen etenivät vuonna 2024 hyvin. TEM totesikin omassa arviossaan tulossopimuksessa asetettujen tavoitteiden toteutuneen hyvin ja raportoinnin kehittyneen.

HVK määrittelee strategiassaan kuusi kyvykkyyttä, joiden edistäminen on kriittistä strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi:

- Suunnittelujärjestelmän kehittäminen ja vakiointi sekä toimintamallien uudistamisen jatkaminen.
- Suorituskyvyn kehittäminen tehokkaaseen toimintaan valmius- ja poikkeusolojen organisaationa ja toiminnan skaalaaminen häiriötilanteessa.
- Riskien ja uhkien tilanneymmärrys eri aikajänteillä sekä jatkuva tilanneseuranta.
- Kansainvälisen toiminnan kehittäminen.
- Tiedolla johtaminen.
- Huoltovarmuuden asiantuntijuuden syventäminen.

Kaikkia strategisia kyvykkyyksiä kyettiin edistämään ja osa niistä muodostaa pohjan vuoden lopulla käynnistyneessä HVK:n tuotavuus- ja kehittämisohjelmassa, jolloin niiden seuranta ja hallinnointi noudattaa HVK:n jo aiemmin omaksumia ohjausmalleja. Näin varmistetaan laadukas projektinhallinta ja mahdollistetaan HVK:n hallitukselle ja ohjaavalle ministeriölle kyvykkyyksien kehittämisen läpinäkyvä seuranta.

Haluan kiittää Huoltovarmuuskeskuksen henkilöstöä ja kaikkia Huoltovarmuusorganisaatiossa toimivia tärkeästä työstänne yhteisen turvallisuutemme eteen.

Riku Huttunen
hallituksen puheenjohtaja,
ylijohtaja, työ- ja elinkeinoministeriö

Huoltovarmuusneuvostolta

Huoltovarmuustoiminnan on oltava tulevaisuus-orientoitunutta

Valtioneuvoston asettama neuvosto toimii Huoltovarmuuskeskuksen yhteydessä, ja neuvoston 26 jäsentä edustavat valtionhallintoa, yksityisiä yrityksiä ja yhteiskunnallisia toimijoita.

Aloitin Huoltovarmuusneuvoston puheenjohtajana kesällä 2024. Puheenjohtajana odotan neuvostotyöltä avointa suhtautumista ja keskustelua. Tätä tarvitaan, jotta Huoltovarmuusneuvoston rooli strategisena ja neuvoa-antavana elimenä toteutuu.

Haluan kannustaa Huoltovarmuusneuvoston jäseniä tuomaan esiin omia näkemyksiään. Tätä kautta opimme paljon toisiltamme, ja juuri avoimuuden avulla saamme aikaan myös uusia näkemyksiä Suomen huoltovarmuustoimintaan.

On keskeistä, että yhteiskunnan eri sektoreiden osaaminen ja näkemykset hyödynnetään

huoltovarmuuden kehittämisessä. Näen, että Huoltovarmuusneuvoston työssä eri sektoreiden näkemysten ristiinpölytys on tämän kehittämisen käyttövoima. Kun eri tahot kohtaavat, syntyy niin oppimista, näkemyksiä kuin neuvoja.

Murroksen ja riskien aikakausi vaatii hereillä oloa

Huoltovarmuus on Suomessa järjestetty hyvin – Suomi on vertailuryhmässään yksi parhaimmista. Se ei kuitenkaan tarkoita, että voisimme tyytyä tämänhetkiseen tilanteeseen.

Elämme teknologian murroksen ja geopolittisten riskien aikaa. Tekoäly vaikuttaa vahvasti toimintaympäristöömme ja se tuo mukanaan suuria kyberriskejä. Tämä lisää yhteiskunnan kaikkien sektoreiden haavoittuvuutta ja tuo uusia vaatimuksia yhteiskunnan varautumiselle.

Juuri muutosten ja riskien vuoksi myös huoltovarmuustoiminnan on oltava tulevaisuusorientoitunutta. Meidän on huolehdittava, että varautu-

Eri organisaatioiden edustajista koostuva Huoltovarmuusneuvosto varmistaa, että meillä on parempi ymmärrys kokonaisuudesta.

minen edustaa kaikilta osin tätä päivää. Siinä on oltava hereillä. Koska juuri nyt toimintaympäristöömme kohdistuu spesifejä riskejä, meidän pitää kehittää toimintaamme jatkuvasti.

Juuri eri organisaatioiden edustajista koostuva Huoltovarmuusneuvosto voi varmistaa, että meillä on parempi ymmärrys kokonaisuudesta. Näin voimme yhteisen hyvän lisäksi myös hyödyntää tietoa omassa toiminnassamme.

Tietysti tärkeää on myös varmistaa, että valtionhallinnon suunnasta tieto kulkee yritysten ja järjestöjen suuntaan. Myös tässä meillä on kehitettävää.

Topi Manner

Huoltovarmuusneuvoston puheenjohtaja
Elisan toimitusjohtaja

Strategiana iskunkestävä Suomi

Huoltovarmuuskeskuksen
toimitusjohtaja **Janne Känkänen**

Toimitusjohtajan katsaus

Huoltovarmuus- keskuksen uusi strategia vastaa turvallisuus- tilanteen muutokseen

Tosiasia on, että toimintaympäristössämme on tapahtunut perustavaa laatua oleva muutos. Huoltovarmuuskeskuksen strategian ja varautumistyön painopisteiden on vastattava nykyistä turvallisuustilannetta. Meidän tehtävämme on varmistaa yhteiskunnan ja kansalaisten kannalta kriittiset toiminnot, ja uusi, keväällä 2024 laadittu, strategiamme on vastaus tähän.

Pyrimme strategialla vastaamaan kolmeen keskeiseen skenaarioon: sotilaallinen uhka, laaja-alainen vaikuttaminen ja globaalin talouden vakavat häiriötilanteet.

Laaja-alainen vaikuttaminen Suomeen lisääntyy ja sotilaallisen voimankäytön mahdollisuus on olemassa.

Venäjä on Ukrainassa tapahtuvan sotilaallisen toimintansa lisäksi tukenut toimiaan esimerkiksi voimakkaalla hybrdivaikuttamisella, joka on kohdistunut erityisesti Ukrainaan mutta myös Ukrai-

naa tukeviin valtioihin, ja voi sisältää myös informaatio- ja kybervaikuttamista.

Huoltovarmuuskeskuksen strategian visio kuuluu ”Iskunkestävä Suomi”. Strategiakauden painopistealueet ovat energiahuolto, elintarvike- ja vesihuolto, kuljetukset ja toimitusketjut, digitaalinen turvallisuus ja tiedon huoltovarmuus sekä tuotantotaloudelliset järjestelyt vakavan kriisin varalle.

Valitsemamme painopistealueet ovat vahvasti keskenään kytköksissä. Ne ovat kaikki siviiliyhteis-

kunnan toimintakyvyn kannalta välttämättömiä ja näin ollen myös tärkeä osa kokonaisuun- puolustusta.

Ukrainan esimerkki osoittaa meille konkreetti- sesti, että sotilaallisen puolustuksen lisäksi myös siviiliyhteiskunnan iskunkestävyys on ehdottoman tärkeää. Kuinka nopeasti toivomme iskuista, mi- ten varmistamme, että kännykät toimivat, miten pidämme huolta, että sähköt saadaan palautettua nopeasti, miten varmistamme, että kaupoissa on tavaraa – nämä ovat yhteiskunnan ja meidän suo- malaisten toimintakyvyn kannalta perusasioita.

Riskisyys on lisääntynyt

Uhat huoltovarmuudelle ovat kasvaneet. Strate- giatyö pohjaa toimintaympäristöanalyysiin, jonka tuloksena Huoltovarmuuskeskus haluaa vahvistaa varautumista useampiin uhkaskenaarioihin.

On itsestään selvää, että meidän on varaudut- tava Venäjän uhkaan. Sen lisäksi on varauduttava esimerkiksi epävarman geopolitiittisen tilanteen luomiin uhkiin. Viime aikoina on nähty, että maail- ma ei olekaan niin hyväntahtoinen kuin aikaisem- min luulimme. Geopolitiikka heiluttaa maailman- kauppaa, jolla on vaikutukset myös suomalaiseen yhteiskuntaan. Myös erilaiset hybridiuhat ovat osin jo toteutuneet, ja niiden luomiin uudenlaisiin tilanteisiin meidän on varauduttava jatkuvasti.

Esiin nostamamme uhat ja arvaamattomat ta- pahtumat ovat epätodennäköisiä, mutta tämä ei poista tarvetta tarkastella niitä ja varautua niihin. Moni asia, joka oli aiemmin epätodennäköinen, on jo tapahtunut. Olemme kokeneet pandemian, Venäjän hyökkäyksen Ukraina, mahdollisen sähkö- ja kaasupulan – ja useita muita. Näistä selviytyminen on osoittanut, että meillä on ollut varautumiskykyä. Olemme tehneet jo paljon ja

Suomi on edelleen esimerkillinen maa huolto- varmuuden järjestämisessä.

Strategiakauden painopistealueet ovat kuiten- kin sellaisia, että Huoltovarmuuskeskus ei pysty yksin niitä varmistamaan. Työhön tarvitaan ver- kostoja, yhteistyötä yritysten ja viranomaisten kanssa.

Näen, että Huoltovarmuuskeskus on kansallisen varautumisen solmukohta. Meidän tehtävämme on toimittaa tietoa ja informaatiota, tehdä analy- seja ja tutkimuksia sekä koota yritykset ja viran- omaiset yhteiseen verkostoon. Me tarvitsemme yhteisesti jaetun käsityksen uhkaskenaarioista, ja ennakolta mietityt varautumissuunnitelmat, jotta yhteiskuntana pystymme varmistamaan kriittiset toiminnot yhdessä. Tämän lisäksi meidän on tär- keää harjoitella ja testata toimintoja yhdessä, jotta voimme reagoida samansuuntaisesti, jos jotakin tapahtuu.

Huoltovarmuustyön kysyntä kasvaa

Mitä paremmin yritykset ovat varautuneet erilai- siin uhkiin, sitä paremmin Suomi voi. Tämä työ on juuri nyt tärkeää ja se vaatii myös resursseja. Kun uhkataso on korkeampi ja mahdollisuudet erilaisiin ilkeyksiin ovat moninaiset, on myös siviiliyhteis- kunnan varautuminen saatava nykyistä parem- paan kuntoon. Se on myös pidäke uhille ja ilkeyk- sille. Mitä paremmin järjestelmämme on turvattu, sen harvempi niiden vahingoittamisesta on kiin- nostunut. Huoltovarmuuden resurssitarve on no- peassa kasvussa mutta resurssien turvaaminen on haastavaa. Kilpailu julkisen talouden resursseista kovenee, mutta samanaikaisesti huoltovarmuus- toiminnan julkinen hyväksyttävyys ja kysyntä ovat kasvamassa. Toimintaedellytysten turvaaminen ja resurssien vahvistaminen ovat välttämättömiä

elementtejä vuonna 2024 alkaneessa huolto- varmuuslainsäädännön uudistustyössä.

Tämän vuosikatsauksen yhteydessä julkais- taan ensimmäistä kertaa HVK:n vastuullisuus- raportti. Raportoinnissa otamme huomioon sekä toiminnan kädenjäljen että toiminnan jalan- jäljen eli tarkastelemme mitä hyvää saamme aikaan yhteiskunnassa ja toisaalta missä meillä on vielä parannettavaa esimerkiksi resurssien käytön suhteen.

Työmme on oltava mahdollisimman läpi- näkyvää ja vastuullista. Strategiassamme tode- taan, että erityisesti normaaliolojen toiminnan näkökulmasta on tärkeää, että myös vastuulli- suus näkyy poikkileikkaavasti kaikessa HVK:n toiminnassa.

Toimintaympäristön muutoksessa on hopea- reunus, joka liittyy mahdollisuuteen toteuttaa huoltovarmuutta yli rajojen, kansainvälisenä yhteistyönä. Toisaalta kehitys EU:ssa luo myös uusia mahdollisuuksia huoltovarmuudelle. Näihin mahdollisuuksiin on tartuttava tarmokkaasti ja tehtävä systemaattisesti työtä huoltovarmuu- den kansainvälisen yhteistyön vahvistamiseksi ja konkretisoimiseksi.

Kiitos kuuluu huoltovarmuuden tekijöille – meillä HVK:ssa ja laajasti huoltovarmuuskriittisissä yrityksissä, järjestöissä ja verkostossamme. Unohtamatta viranomaiskumppaneitamme, joiden kanssa työskentelemme yhä enemmän yhdessä kansallisen varautumisen varmistamiseksi.

Janne Känkänen
toimitusjohtaja

Lainsäädäntöuudistuksessa on turvattava huoltovarmuuden toimintaedellytykset ja vahvistettava resursseja.

Strategia

Visio

Iskunkestävä Suomi

Keskeiset ilmiöt toimintaympäristössä

Muutokset turvallisuus-
ympäristössä

Ilmastonmuutos

Vaatimukset kriittiselle
infrastruktuurilleMuutokset sääntely-
ympäristössäHuoltovarmuuden
taloudelliset edellytykset**Missio**

Rakennamme yhdessä kriisinkestävää yhteiskuntaa, jotta myös kriisitilanteissa yhteiskunta toimii ja elämä jatkuu mahdollisimman häiriöttä

**Strategiakauden
painopistealueet**

Energiahuolto

Kuljetukset
ja toimitusketjutDigitaalinen turvallisuus
ja tiedon huoltovarmuusElintarvike-
ja vesihuoltoTuotantotaloudelliset järjestelyt
vakavan kriisin varalle

Strategiset painopisteet: Energia

Energiaa tarvitaan kaikissa yhteiskunnan toiminnoissa

Huoltovarmuuskeskuksen
johtava energihuollon
varautumisasiantuntija
Anssi Paalanen:

Mitä tarkoittaa, että energia on HVK:n strateginen painopiste?

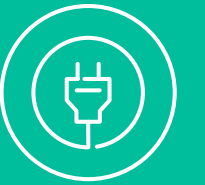
Energia on luonteva painopistealue HVK:lle. Energiaa tarvitaan kaikissa yhteiskunnan toiminnoissa ja energihuollon pettäessä vaikutukset ovat välittömiä ja merkittäviä. Erityisesti sähkön merkitys korostuu vuosi vuodelta. Energihuolto on perinteisesti vienyt suuren osan HVK:n budjetista ja näin oli myös vuonna 2024. Toisin sanoen energia-alalla on valtava merkitys koko yhteiskunnan toiminnalle normaali- ja poikkeusoloissa ja HVK voi tehdä toimenpiteitä, jotka vahvistavat energihuoltovarmuutta.

Mikä leimasi energian vuotta 2024 huoltovarmuusnäkökulmasta?

Vuosi 2024 oli kahta edellistä vuotta rauhallisempi, mutta tehtävää riitti silti. Vuosi alkoi erittäin kylmänä ja sähköjärjestelmän kireä tilanne leimasi alkuvuotta. Balticconnector-kaasuputken vaurion vuoksi myös kaasujärjestelmän tilanne oli kireä talven ja alkukevään. Kevään lakot vaikuttivat myös polttonesteiden saatavuuteen. Energihuoltovarmuus ei kuitenkaan vaarantunut.

Energia-alaa leimaa energiamurroksen luoma jatkuva muutos ja sodan luoma epävarmuus. Siksi varautumisessa on otettava entistä enemmän huomioon sekä nopeasti etenevät kriisit että laajat perustavanlaatuiset muutokset energia-alalla.

Anssi Paalanen, johtava
varautumisasiantuntija,
Energiahuolto

Mitkä olivat Energia 2030 -ohjelman tärkeimmät tulokset vuonna 2024?

Uusiin teknologioihin ja sähköistymiseen liittyen tarkasteltiin muun muassa tuulivoiman huoltovarmuuskysymyksiä. Taustaselvitykset materiaalsen varautumisen kehittämiseksi etenivät. Harjoitukset kattoivat sekä poikkeusolojen toiminnan testaamista energia-alalla että toimintaa alueellisessa häiriössä poikkisektoraalisesti. Lisäksi toteutettiin ohje yritysten omatoimisen harjoittelun tueksi.

Huoltovarmuuskriittiset toimialat kattava poikkisektoraalinen energiatarkastelu tunnisti keskinäisiä energiariippuvaisuuksia. Selvitys auttaa huoltovarmuuskriittisten toimijoiden energihuollon varautumistoimien kehittämisessä. Edistimme myös TOIMIVA-projektia, jolla varmistetaan mm. liikennepolttoaineen jakelua sähköhäiriötilanteessa.

Huoltovarmuuskriittiset toimialat kattava poikkisektoraalinen energiatarkastelu tunnsti keskinäisiä energiariippuvaisuuksia. Selvitys auttaa huoltovarmuuskriittisten toimijoiden energihuollon varautumistoimien kehittämisessä.

Strategiset painopisteet: Logistiikka ja kuljetukset

Toimitusketjut ja kuljetukset osana kriisivalmiutta

Huoltovarmuuskeskuksen vanhempi varautumisasiantuntija **Jukka Etelävuori** sekä varautumis-
asiantuntija **Pasi Soikkeli**:

Mitä tarkoittaa, että kuljetukset ja toimitusketjut on yksi HVK:n strategian painopisteistä?

Kuljetusten jatkuvuus, erilaiset toimitusketjut, varmuusvarastointi ja kaupalliset sopimukset nivoutuvat logistiseksi kokonaisuudeksi, jonka kaikkia osia tarvitaan huoltovarmuuden turvaamiseksi. Strategiakauden aikana syvennämme aiheen parissa tehtävää huoltovarmuustyötä.

Nykyisellään keskitymme aika pitkälti kuljetuksiin, mutta tavoitteena on – kuten painopisteen nimikin kertoo – että strategiakauden aikana voimme keskittyä entistä enemmän

myös toimitusketjuihin. Haluamme päästä erilaisten tutkimus- ja kehitysprojektien avulla pohtimaan keinoja, joilla kriisitilanteessa voitaisiin entistä paremmin nojautua olemassa oleviin ja tunnistettuihin vaihtoehtoihin toimitusketjuihin.

Mikä leimasi kuljetusten ja toimitusketjujen vuotta 2024 huoltovarmuusnäkökulmasta?

Logistiikkakentällä tapahtui asioita kovalla tahdilla. Nopeat muutokset toimintaympäristössä leimasivat viime vuotta erityisesti merikuljetusten osalta. Esimerkiksi alkuvuonna levottomuudet Suezin kanavan läheisyydessä ajoivat logistiikkakuljetukset kiertämään Afrikan mantereen. Loppuvuodesta tapahtumat Itämerellä lisäsivät epävarmuutta. Muuttunut turvallisuusympäristö aiheutti siis jännitteitä kuljetuksille ja toimitusketjuille.

Globaali merikuljetusjärjestelmä on hyvin haasteellinen, sillä järjestelmän häiriöillä voi olla laajat vaikutukset. Yli 95 prosenttia Suomen tuonnista kuljetetaan meritse. Tämän vuoksi huoltovarmuuden kannalta on erityisen tärkeää varmistaa kansainvälisten merikuljetusketjujen sujuvuus ja häiriöttömyys.

Mitkä olivat Logistiikka 2030 -ohjelman tärkeimmät tulokset vuonna 2024?

Alkuvuodesta Logistiikka 2030 -ohjelman tavoitteet päivitettiin vastaamaan muuttunutta toimintaympäristöä sekä HVK:n uuden strategian tavoitteita. Toteutamme ohjelmaa yhteistyössä alan toimijoiden kanssa.

Työskentelimme esimerkiksi Laurila-Tornio-Haaparanta-rataosuuden sähköistämisen parissa yhdessä Väyläviraston ja alueen kuntien kanssa. Edistimme myös kokonais-

Huoltovarmuuskeskuksen vanhempi varautumisasiantuntija **Jukka Etelävuori**

Huoltovarmuuskeskuksen varautumisasiantuntija **Pasi Soikkeli**

maanpuolustuksen kannalta tärkeitä logistiikkahankkeita yhteistyössä Puolustusvoimien kanssa.

Viime vuonna solmimme myös yhteistyösopimuksen Turun yliopiston kanssa, mikä parantaa entisestään mahdollisuuksiamme saada kattavaa tutkimustietoa kuljetuksien ja toimitusketjujen huoltovarmuudesta.

Strategiset painopisteet: Elintarvike- ja vesihuolto

Ruoka ja vesi 2030 -ohjelma syntyi yhdessä alan toimijoiden kanssa

Huoltovarmuuskeskuksen johtava varautumisasiantuntija ja Ruoka ja vesi 2030 -ohjelman ohjelmajohtaja **Miika Ilomäki**:

Mitä tarkoittaa, että elintarvike- ja vesihuolto on yksi HVK:n strategian painopisteistä?

Strategian painopisteet on asetettu, jotta voimme selkeästi fokusoida työtämme ja resurssejamme kohti toimialan huoltovarmuuden kehittämistä. Uusi strategia on voimassa vuosien 2024–2027 ajan. Se, että elintarvike- ja vesihuolto on asetettu painopisteeksi tarkoittaa myös sitä, että toimialan huoltovarmuuden pitää kehittyä merkittävästi näiden vuosien aikana.

Kehityksen varmistamiseksi käytämme strategian toimeenpanon työkaluina HVK:n ohjelma-

kokonaisuutta. Tammikuussa 2025 käynnistimme uuden Ruoka ja vesi 2030 -ohjelman, jonka avulla kehitämme elintarvike- ja vesihuollon ja samalla koko Suomen huoltovarmuutta.

Mikä leimasi elintarvike- ja vesihuollon vuotta 2024 huoltovarmuusnäkökulmasta?

HVK:ssa tehtyä huoltovarmuustyötä elintarvike- ja vesihuollon osalta leimasi erityisesti uuden Ruoka ja vesi 2030 -ohjelman valmistelutyö. Järjestimme sidosryhmätyöpajoja ja pohdimme konkreettisia kehitys- ja tutkimusprojekteja.

Pyrimme siihen, että ohjelman tavoitteilla, projekteilla ja ohjelmassa tehtävällä elintarvikeviljan varmuusvarastoinnin kehittämisen olisi yhtymäkohtia myös HVK:n vastuullisuustyöhön. Työtä tehtiin tiiviissä yhteistyössä eri sidosryhmien ja Huoltovarmuusorganisaation kanssa, ja toki työ jatkuu edelleen ohjelman ollessa käynnissä.

HVK:n sisäisessä työssä muutoksia tapahtui, kun yhdistimme elintarvike- ja vesihuoltotiimit. Muutos oli uuden ohjelman myötä tarpeellinen: ohjelman tavoitteita on helpompaa edistää ja tehdä näkyviksi, kun työskentelemme yhtenä tiiminä kahden erillisen sijaan.

Lisäksi vuoden 2024 aikana Huoltovarmuusorganisaatio sai kaksi toimialaamme sekä Ruoka ja vesi 2030 -ohjelmaankin liittyvää poolia: Sosiaali- ja terveydenhuoltosektoriin sijoittuvan Jätehuoltopoolin sekä Elintarvikehuoltosektoriin sijoittuvan Ruokapalvelupoolin.

Mitkä olivat Ruoka ja vesi 2030 -ohjelman tärkeimmät tulokset vuonna 2024?

Ohjelmassa ei vielä vuonna 2024 ollut omia projekteja. Vuoden lopussa päättyneen Alue 2030 -ohjelman projekteja siirrettiin soveltuvin osin Ruoka ja vesi 2030 -ohjelmaan, jossa projektit jatkuvat normaalisti vuoden 2025 alusta alkaen.

Yksi keskeisimmistä projekteista, joihin edellä viittasin, on TOIMIVA, eli Toimintavarma myymälä- ja polttoainejakeluverkosto. Vuoden 2024 aikana projektissa saavutettiin suunnitteluvaiheelle asetetut tavoitteet aikataulun mukaisesti. Tähän sisältyi muun muassa vuonna 2025 käynnistyvän pilotointi- ja testausvaiheen valmistelu.

Toki elintarvike- ja vesihuoltoon keskittyviä projekteja on ollut käynnissä myös ohjelman ulkopuolella. Elintarvike- ja vesihuoltotiimi edisti niitä vuoden aikana menestyksekkäästi.

Huoltovarmuuskeskuksen johtava varautumisasiantuntija
Miika Ilomäki

Strategiset painopisteet: Digitaalinen turvallisuus ja tiedon huoltovarmuus

Moderni maailma nojaa digitaaliseen turvallisuuteen

Huoltovarmuuskeskuksen johtava varautumisasiantuntija ja Digitaalinen turvallisuus 2030 -ohjelman ohjelmajohtaja **Juha Ilkka**.

Mitä tarkoittaa, että digitaalinen turvallisuus on HVK:n strateginen painopiste?

Moderni yhteiskunta on täysin riippuvainen toimivasta digitaalisesta infrastruktuurista ja sen palveluista. Siksi digitaalisesta turvallisuudesta huolehtiminen on keskeinen vaatimus yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen jatkuvuudelle. Digitaalinen turvallisuus HVK:n strategisena painopisteenä tarkoittaa sitä, että toiminnan kehittämiseksi on turvattu tarvittava osaaminen ja rahoitus. Digitaalinen turvallisuus ei ole toimialoista erillinen kokonaisuus, vaan se on kiinteä

osa toimialojen varautumissuunnittelua ja huoltovarmuusorganisaation osaamista.

Mikä leimasi digiturvan vuotta 2024 huoltovarmuusnäkökulmasta?

Kiristyneen geopoliittisen tilanteen myötä kyberturvallisuusuhat on otettava entistä vakavammin huomioon. Vuonna 2024 kriittiseen infrastruktuuriin kohdistui Euroopassa useita eri hyökkäyksiä. Suomessa digitaalista huoltovarmuutta sivuavat keskeiset tapaukset olivat Suomenlahdella ja Itämeressä kulkevien tietoliikennekaapeleiden vaurioituminen, lento- ja

vesiliikenteeseen vaikuttaneet GNSS-häiriöt ja finanssialaan kohdistuneet palvelunestohyökkäykset.

Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin tilastojen mukaan kyberturvallisuuden kokonaistilanne on kuitenkin pysynyt vakaana.

Mitkä olivat DT 2030 -ohjelman tärkeimmät tulokset vuonna 2024?

Vuonna 2024 ohjelmassa saavutettiin useita keskeisiä tuloksia. Traficomin Kyberturvallisuuskeskuksessa (KTK) saatiin päätökseen monivuotinen kyberilmasto projekti. Sen tuloksena monivuotisen kyberilmasto-projektin, jonka tuloksena KTK pystyy tuottamaan huoltovarmuuskriittisille yrityksille kohdistetumpaa ja tarkempaa tilannekuvaa. Digipooli toteutti Tieto24-harjoituksen, johon osallistui noin 600 henkilöä eri toimialoilta ja julkishallinnosta. JAMKin järjestämään finanssialan kyberharjoitukseen osallistui yli 20 organisaatiota. Harjoituksessa pilotoitiin toimialan yhteistä kyberharjoittelua ja -harjoitusympäristöä.

Informaatioturvallisuuden osaamiskeskus -pilotti sai jatkoa, kun toiminto päätettiin liittää osaksi HVK:n toimintaa. Kehittämistä jatketaan HVK:ssa vuoden 2026 loppuun saakka. Osaamiskeskuksen tekemien kampanjakatsausten sisältö ja muoto vakiintuivat toimintavuoden aikana. Niissä kartoitettiin epäautenttisia kampanjoita sosiaalisessa mediassa.

Löydetyt kampanjat olivat vaikutuksiltaan vähäisiä, eikä esimerkiksi presidentinvaalien yhteydessä havaittu epäautenttista toimintaa.

Ohjelmassa toteutettiin myös useita selvityksiä ja hankkeita murrosteknologioista, kuten kvanttilaskennan tietoturva-vaikutuksista. Ohjeen tavoitteena oli selventää kvanttilaskennan hyötyjen lisäksi sen aiheuttamaa uhkaa kyberturvallisuudelle sekä esittää toimenpiteitä, joiden avulla organisaatiot voivat turvata tietonsa kvanttiuhalta.

Kuntaomisteiseen kriittiseen infrastruktuuriin toteutettiin KTK:n avulla hyökkäyspintakartoitus. Tällä haluttiin parantaa yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisten organisaatioiden perustason kyberhygieniää, valmiuksia tunnistaa ja suojautua kyberuhkilta sekä lisätä ymmärrystä siitä, millaisia syvällisempiä kyberturvaa parantavia palveluja tarvitaan.

Huoltovarmuuskeskuksen johtava varautumisasiantuntija **Juha Ilkka**

Strategiset painopisteet: Teollisuuden mukauttaminen kriisiolosuhteisiin

Huomio omaan kriittiseen tuotantoon

Tuotantotaloudelliset järjestelyt on yksi strategian painopisteistä, koska vakavien kriisien uhka on kasvanut.

Huoltovarmuustoimien toimeenpano -yksikön johtajan **Aki Laihon** mukaan tämä tarkoittaa kattavasti järjestelyjä, joiden avulla varaudutaan vakaviin ja pitkäaikaisiin kriiseihin. Se tarkoittaa huolehtimista siitä, että Suomessa on olemassa valmiina ratkaisut myös pidempi- aikaisiin tilanteisiin, esimerkiksi omaa kriittistä tuotantoa.

”Meillä pitää olla varastoinnin ohella järjestelyt, joiden avulla huoltovarmuus turvataan myös silloin, jos kriisi kestääkin vuoden tai vaikkapa kolme vuotta”, Aki Laiho sanoo.

Pitkäaikaisten häiriötilanteiden uhka on kasvanut

Tuotantotaloudelliset järjestelyt on nostettu strategian painopistealueeksi, koska vakavien ja pidempiaikaisten häiriötilanteiden uhka on kasvanut.

”Huoltovarmuuskeskus on aina varautunut kriiseihin. Nyt ympäristömme on muuttunut ja näköpiirissä on jatkuvasti erilaisia häiriöuhkia, jotka voivat muodostaa yksin tai yhdessä niin vakavia ja pitkäkestoisia häiriöitä, että erilaisia ratkaisuja on etsittävä.”

Tuotantotaloudelliset järjestelyt vaativat toteutuessaan resursseja eli käytännössä aikaa ja rahaa. Aki Laihon mukaan varsinaiset käytännön toteutukset nojaavat paljon HVK:n ja kotimaisen elinkeinoelämän eri sektoreiden väliseen yhteistyöhön.

”Teimme vuoden 2024 aikana laajan selvitystyön miten ja missä eri toteutusmalleja edistetään. Käytännössä toteutetaan tarkasti valituilla kriittisillä sektoreilla suurehko joukko yksittäisiä projekteja, joista ensimmäinen rypäs tämän strategiakauden aikana. Osa projekteista voi olla jo nyt olemassa olevia, mutta kytkettynä tähän laajempaan kokonaisuuteen, osa kokonaan uusia”, hän sanoo.

”Investointien lisäksi neuvottelemme myös erilaisista logistisista kokonaisuuksista, teemme kattavia yhteistyö- ja hankintasopimuksia yritysten kanssa ja rakennamme kumppanuuksia. Joissain tapauksissa järjestelyt voivat sisältää myös kansainvälistä yhteistyötä.”

Aki Laiho painottaa, että vakavien ja pitkäaikaisten kriisien aiheuttamiin häiriöihin varautumisessa Huoltovarmuuskeskuksen, poolien ja sektoreiden yhteistyö on erittäin merkittävää.

”Tämä pitkään rakennettu yhteistyö tukee jatkuvuutta varautumisessa läpi yhteiskunnan. Kun se on kunnossa, ja meillä kaikilla on ymmärrys ja kyky varautua erilaisiin kriiseihin, meillä on mahdollisuus rakentaa myös varautumista ja toimivia ratkaisuja yhä vakavampiin tilanteisiin. On onni, että yhteistyömme on jo valmiiksi sujuvaa ja yritykset osallistuvat siihen aktiivisesti.”

Huoltovarmuustoimien toimeenpano -yksikön johtaja
Aki Laiho

Tuotantotaloudelliset järjestelyt vaativat toteutuessaan resursseja eli käytännössä aikaa ja rahaa. Varsinaiset käytännön toteutukset nojaavat paljon HVK:n ja kotimaisen elinkeinoelämän eri sektoreiden väliseen yhteistyöhön.

Vuoden 2024 kohokohtia

KULTTUURIALAN HUOLTOVARMUUTTA HALUTAAN KEHITTÄÄ

Huoltovarmuuskeskus kokosi kulttuurialan toimijat yhteen keskustelemaan alan huoltovarmuudesta ja henkisestä kriisinkestävyydestä keväällä 2024.

Henkinen kriisinsietokyky ja kulttuurialan huoltovarmuus -seminaarin keskustelun pohjana oli HVK:n tekemä esiselvitys ja kysely kulttuurialan huoltovarmuudesta.

Henkinen kriisinsietokyky on kokonaisturvallisuuden kannalta ehdoton edellytys. Kulttuuri – laajasti käsitettynä – on pohja, mille tämä kriisinkestävyys rakentuu. Seminaarin osallistujat olivatkin yhtä mieltä siitä, että kulttuurialan varautumista kriiseihin pitää vahvistaa ja samalla parantaa tietoisuutta henkisen kriisinsietokyvyn välttämättömyydestä.

Seminaarissa puhuneen HVK:n toimitusjohtaja **Janne Känkäsen** mukaan hyvä varautuminen toisi mielenrauhaa koko alalle, vaikka kulttuurialan huoltovarmuus saattaa tuntua tavallisena arkena abstraktilta.

”Miten huoltovarmuutta sitten kulttuurialalla voitaisiin vahvistaa, se pitää pohtia alan sisällä. Toki Huoltovarmuuskeskus voi tarjota tässä tukea, apua ja neuvoja”, hän lupasi.

MATTSSONIN SELVITYS: HUOLTOVARMUUTTA VAHVISTETTAVA

Kenraalimajuri (evp.) **Kim Mattssonin** selvitys korosti yhteisen tilannekuvan merkitystä julkisen ja yksityisen sektorin huoltovarmuusyhteistyössä.

Vaikka Suomen kokonaisturvallisuuskonsepti on vahva, tiedonkulun ja yhteistyön parantamiselle on tarvetta. Mattsson nosti esiin huolen Huoltovarmuuskeskuksen rahoituksesta. Selvityksessä ehdotettiin ratkaisuksi, että valtion budjetista suunnattaisiin lisää resursseja huoltovarmuuteen.

Mattssonin mukaan HVK:n uusi strategia oli oikeansuuntainen, mutta hän painotti sen onnistunutta toimeenpanoa. Selvityksessä painotettiin HVK:n uuden strategian jalkauttamista, harjoittelun lisäämistä ja huoltovarmuuskäsitteen selkeyttämistä. Mattsson suositteli myös huoltovarmuuden ja kokonaisturvallisuuden ministeriryhmän perustamista.

Selvitys korosti yritysten roolia huoltovarmuudessa ja siinä tuotiin esiin, että yritykset kaipaavat nykyistä parempaa tilannekuvaa, varautumisohjausta ja yhteistyötä julkisen sektorin kanssa.

HVK:n ja työ- ja elinkeinoministeriön toimeksiannosta tehty selvitys toimii tausta-aineistona huoltovarmuuslain säädännön uudistustyössä.

TIETO24 KEHITTI KANSALLISTA KRIISINKESTÄVYYTTÄ

Keväällä alkanut ja syksyllä intensiivivaiheeseen huipentunut TIETO24-harjoitus kehitti viranomaisten ja elinkeinoelämän yhteistoimintaa. Tällä kertaa harjoituksessa ratkottiin energiasectoriin kohdistuvaa laajaa häiriötilannetta, ja erityistä huomiota kiinnitettiin yhteistoiminnan ja tiedonvaihdon merkitykseen. Harjoitukseen osallistui lähes 800 asiantuntijaa noin 170:sta eri yrityksestä ja organisaatiosta.

ALUE 2030 -OHJELMA PÄÄTETTIIN VUODEN 2024 LOPUSSA

Alue 2030 -ohjelma lopetettiin osana HVK:n strategian toimeenpanoa vuoden 2024 lopussa. Alueiden erityispiireet huomioivan ohjelman aikana kehitettiin poikkihallinnollista yhteistyötä alueellisen huoltovarmuuden ja varautumisen parantamiseksi.

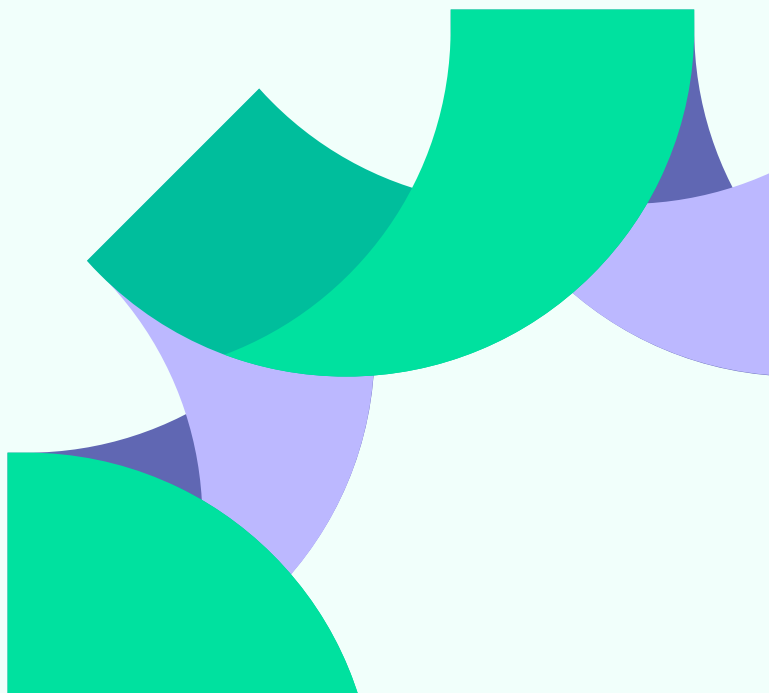
Vaikka ohjelma päättyi, toimii sen aikana tehty työ hyvänä kehyksenä huoltovarmuustoiminnan jatkokehittämiselle alueilla. Alueellista kehitystyötä sekä ohjelman meneillään olevia projekteja jatketaan edelleen osana HVK:n aluetiimin työtä sekä osana muita HVK:n strategiakauden 2030-ohjelmia. Myös yhteistyötä ohjelman keskeisten sidosryhmien kanssa jatketaan.

KAKSI UUTTA POOLIA HUOLTOVARMUUS-ORGANISAATIOON

Ruokapalvelupooli sekä Jätehuoltopooli täydensivät Huoltovarmuusorganisaatiota vuoden alussa.

Ruokapalvelupoolin tavoitteena on varmistaa food service -toimialan toiminnan jatkuvuus vakavissa häiriötilanteissa ja tukea alan toimijoita. Ne tuottavat lakisääteisen ruokahuollon ja päivittäistavarahuollon palveluita, järjestelmiä tai logistisia kokonaisuuksia yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisiksi luokiteltavien toimijoiden tarpeisiin. Poolin keskeisiä tehtäviä ovat toimialan tilannekuvan muodostaminen sekä huoltovarmuuskriittisten organisaatioiden ja suojattavien kohteiden tunnistaminen.

Jätehuoltopooli korvasi aiemmin toimineen jätealan huoltovarmuustoimikunnan. Uuden poolin tehtävänä on kehittää jätealan varautumista ja jatkuvuudenhallintaa. Tavoitteena on varmistaa yhteiskunnan edellyttämien jätehuoltopalveluiden tarkoituksenmukainen toiminta niin normaalioloissa kuin vakavissa häiriötilanteissakin.

Verkostotyö

Huoltovarmuuskeskuksen
verkostoyhteistyöyksikön
johtaja **Heli Tammivuori**

Toimiva verkosto- organisaatio tekee huoltovarmuudesta iskunkestävän

Huoltovarmuusorganisaation avulla kehitetään yritysten huoltovarmuuden suorituskykyä. Uudella strategiakaudella HVK:ssa vahvistetaan huoltovarmuusverkoston rakenteita, luodaan yhteistyölle tarkempia toimintamalleja ja määritellään toimijoiden tehtäviä sekä rooleja. Näin siirrymme yhteistyössä varautumisesta kohti valmiutta.

”Uuden strategiakauden aikana haemme verkosto-toimintaan yhä enemmän selkeyttä, ohjausta ja yhtenäisiä johtamiskäytäntöjä. Kaikella kehityksellä tähtäämme suorituskyvyn lisäämiseen”, Huoltovar-muuskeskuksen verkostoyhteistyöyksikön johtaja **Heli Tammivuori** sanoo.

Tammivuori korostaa, että tummenevassa tur-vallisuusympäristön tilannekuvassa juuri verkosto-mallin valmiuden rakentaminen yhdessä on ehdot-toman järkevää ja kannattavaa.

”Koko yhteiskunnan kyvykkyyttä on nostettava vastaamaan uudessa strategiassamme esillä ole-viin huoltovarmuuden uhkiin. Tähän tarvitaan hyvin toimivaa huoltovarmuusorganisaatiota, jotta tie-don pohjalta pystytään parantamaan yritysten jat-kuvuudenhallintaa ja esimerkiksi harjoittelemaan erilaisia tilanteita”, hän perustelee.

Verkoston vaikuttavuus on valtava

Toimialojen kirjo Huoltovarmuusorganisaation eri pooleissa on valtava ja niiden toiminta kattaa kaikki yhteiskunnan kannalta kriittiset osa-alueet. Verkostoyhteistyöyksikön johtaja korostaakin, että

sinänsä koko verkoston olemassaolo ja siellä vir-taavan toiminnan ja osaamisen määrä on vaikut-tavuudelta suuri.

”Sektorien, poolien ja toimikuntien toiminnas-sa on mukana useiden satojen yritysten, viran-omaisten ja kolmannen sektorin toimijoita. Ver-kostoituminen itsessään sekä huoltovarmuustyön systemaattinen kehittäminen yhteistyössä moni-alaisesti luo yhteiskuntaan ja yksittäisille toimi-joille/yrityksille valtavasti arvoa.”

Laaja ja monipuolinen verkosto vaatii sen ve-turilta eli HVK:lta eri toimialojen ja -sektoreiden syvää ymmärtämistä, mutta samalla palvelut tar-vitsevat myös virtaviivaistamista.

”Tietty yhdenmukaisuus on esimerkiksi ti-lannekuvatiedon keräämisessä todella tärkeää. Tilannekuvatietoa onkin ryhdytty keräämään pooleilta yhteisen sovelluksen avulla. Harjoitus- ja koulutustoiminnassa sekä pooleille ja yrityksille suunnattavissa jatkuvuudenhallinnan palveluissa on myös paljon kehitettävää.”

Esimerkki verkostoyhteistyöstä

Kriittisten alojen kyberturvaa parannettiin yhteistyöllä

Digitalisaatio tuo mukanaan valtavia hyötyjä, mutta samalla se avaa uusia haavoittuvuuksia kyberhyökkäyksille. Hyökkäykset voivat kohdistua kriittisten alojen yritysten kumppanuusverkostoihin ja lamauttaa kokonaisia toimitusketjuja, mikä voi pahimmillaan aiheuttaa vakavia häiriöitä yhteiskunnan toiminnalle.

Huoltovarmuuskeskus rahoitti hanketta, jossa Jyväskylän yliopisto kehitti uusia ratkaisuja kumppanuusverkostojen kyberturvallisuuden tehostamiseksi. Hankkeessa luotiin konkreettisia työkaluja ja toimintamalleja, jotka auttavat yrityksiä tunnistamaan ja hallitsemaan kyberturvallisuusriskejään.

Yhteistyöllä käytännönläheisiä ratkaisuja

Tutkijatohtori **Hanna Paananen** Jyväskylän yliopistosta kokosi hankkeeseen huoltovarmuuskriittisillä aloilla toimivia yrityksiä. Mukana oli edustajia esimerkiksi logistiikka-, terveydenhuolto- ja energia-aloilta.

Paananen kertoo, että hankkeessa haluttiin löytää ratkaisuja, jotka ovat aidosti hyödyllisiä ja helposti sovellettavissa yritysten arjessa.

Yksi hankkeeseen osallistuneista yrityksistä oli Suur-Savon Sähkö. Teknologia ja tietoturva-yksikön päällikkö **Pekka Nurmi** kiittelee hankkeen käytännönläheisyyttä:

”Jyväskylän yliopiston tutkijat osasivat yhdistää tutkitun tiedon meidän käytännön haasteisiin. Meillä ei olisi ollut itsellä aikaa eikä osaa mistä sellaiseen. Yliopistolta löytyi tarvittavat resurssit tiedon käsittelyyn.”

Hankkeessa kehitettiin muun muassa malleja riskien arviointiin ja hallintaan, tietoturvallisuus-

den koulutukseen ja tietojen jakamiseen kumppaneiden kesken. Projektin tuloksena tuotettiin oppimateriaalia ja ohjeistusta, joiden avulla yritykset voivat kehittää kyberturvallisuuttaan ja käynnistää vastaavia kumppanuushankkeita itsenäisesti.

Tavoitteena on, että hankkeen tuloksia hyödynnetään laajasti ja että ne auttavat parantamaan kriittisten alojen kyberturvallisuutta koko Suomessa.

Tutkijatohtori
Hanna Paananen
Jyväskylän
yliopistosta

Esimerkki verkostoyhteistyöstä

”Radalla tilanne päällä!”

Yhdistelmä24-valmiusharjoitus toi kemian, terveydenhuollon sekä jätehuollon toimijat yhteen Satakunnassa maaliskuussa 2024. Simuloitu kemikaalionnettomuus testasi, miten esimerkiksi suurten potilasmäärien hoito, turvallisuusviestintä ja jälkihoito sujuvat kriisitilanteessa.

Kuvituskuva

Kolmen eri toimialan osaajat joutuivat totiseen testiin – miten yhteistyö rullasi kovassa paikassa? Yhdistelmä24-harjoitus oli Huoltovarmuuskeskuksen Alue 2030-ohjelman rahoittama, ja siihen osallistui noin 50 organisaatiota tai yritystä ympäri Suomea.

Kuvitteellinen onnettomuustilanne sijoittui rata-alueelle, jolloin muun muassa isoja määriä vaarallisia kemikaaleja piti sijoittaa turvallisesti jonnekin.

Ympäristöpäällikkö **Satu Kuutti** Pirkanmaan jätehuollosta oli yksi harjoitukseen osallistuneista jätteen ammattilaisista. Hän pitää valmiusharjoitusta silmiä avaavana ja antoisana kokemuksena.

”Harjoituksessa oppi, että tällaisen onnettomuuden sattuessa on paljon asioita, joiden osalta eri viranomaisten ja tahojen täytyy tehdä toimivaa yhteistyötä.”

Motivaatio ja rima korkealla

Normaalisti yritykset harjoittelevat omilla toimipaikoillaan, mutta selkeästi myös yhteisille harjoituksille on tarvetta.

Harjoituksen kokonaiskoordinaatioon osallistui Huoltovarmuuskeskuksen varautumisasiantuntija ja **Ossi Heino**. Heinon mukaan harjoituksessa tuli vastaan tilanteita, joissa yhden toimialan tekemällä päätöksellä saattoi olla seurauksia toisen toimintaedellytyksiin.

”Tällaisten kytkentöjen tunnistaminen edellyttää kykyä katsoa yli oman, välittömän tehtäväkuvan. Se on helpommin sanottu kuin tehty.”

Kansainvälinen toiminta

Suomen huoltovarmuusmalli kiinnostaa kansainvälisesti

Vuosi 2024 sisälsi Huoltovarmuuskeskuksen kansainvälisissä asioissa sekä olemassa olevan yhteistyön kehittämistä että uusia aloitteita.

Turvallisuusympäristön heikkeneminen ja Suomen sijainti Venäjän naapurimaana sekä EU:n että nykyisin myös Naton ulkorajalla, on saanut kansainvälisen yleisön kiinnostumaan suomalaisesta huoltovarmuusmallista. HVK:n arjessa tämä on näkynyt valtavana määränä kansainvälisiä vierailijaryhmiä, jotka ovat edustaneet niin eri maiden valtionjohtoa, asevoimia, asiantuntijoita kuin toimittajiaakin.

Myös lukuisat kansainväliset asiantuntijapaamiset sekä sektoreittain että poikkisektoraalisesti ovat HVK:n asiantuntijoille arkipäivää ja kyky kuvata sekä tulkata huoltovarmuusmallin perusperiaatteita ja toimintamalleja kehittyi vuoden

2024 aikana. Tätä työtä jatketaan myös tulevina vuosina. Koska huoltovarmuudelle ei löydy suoria verrokkeja muista maista, ei toimintaa voi vain kääntää uudelle kielelle, vaan vaaditaan tulkintaa ja vastaavuuksien tunnistamista muiden maiden samankaltaisista rakenteista.

Kansainvälisistä kumppaneista Suomelle läheisin ja tärkein on huoltovarmuusasioissakin Ruotsi, jonka kanssa onnistuttiin laajentamaan verkostoja sektoritasolla maan toimivaltaisten virastojen suuntaan. Syvenevästä yhteistyöstä Ruotsin Yhteiskuntasuojelu- ja valmiusviraston MSB:n kanssa kertoo se, että vuonna 2024 sovittiin asiantuntijavaihdosta virastojen välillä. Ruotsin ohella huoltovarmuusyhteistyö kaikkien pohjoismaiden kesken on saamassa uuden vaihteen silmään. Tätä edistää pääministeri **Petteri Orpon** esityksestä perustettu pohjoismainen huoltovarmuusverkosto.

Uusia yhteistyöavauksia tehtiin erityisesti Ukrainan kanssa. HVK:n Ukraina-yhteistyön keskiössä on kumppanuus Ukrainan erikoisvies-tinnästä ja tietosuojasta vastaavan valtiollisen

palvelun hallinnon kanssa. Yhteistyöstä kirjoitettiin yhteisymmärryspöytäkirja Kiovassa marras-kuussa 2024. Yhteistyö keskittyy kriittisen infrastruktuurin suojaamiseen, korjauskykyyn sekä yleisesti varautumisen kehittämiseen.

EU:ssa HVK osallistui aktiivisesti keskusteluun unionin yhteisen varautumisen kehittämisestä. Tähän hyvän pohjan antoivat presidentti **Sauli Niinistön** raportti Euroopan kriisivarautumisen kehittämistarpeista ja Suomen esittämä varautumisunionialoite.

Natoon liittyvässä huoltovarmuusyhteistyössä HVK seuraa resilienssikomitean työtä. Sen lisäksi kehitettiin yhteistä kansallista ymmärrystä siitä, miten varautumis- ja puolustusrakenteitamme tulee kehittää, jotta pystymme täysimääräisesti tukemaan Naton suorituskykyä ja toimia Itämeren alueella.

HVK osallistui aktiivisesti keskusteluun EU:n yhteisen varautumisen kehittämisestä. Naton resilienssikomitean työ on seurannassa.

Katri Liekkilä,
johtava asiantuntija,
kansainväliset asiat

Kansainvälinen toiminta

Suomi ja Ruotsi tiivistävät huoltovarmuusyhteistyötään

Huoltovarmuuskeskus ja Ruotsin Yhteiskuntasuojelu- ja valmiusvirasto, MSB, tekevät tiivistä yhteistyötä. Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi tilannekuvan vaihtoa, yhteisvarastojen ja yritysverkostojen luomista.

Myös maiden hallitukset laativat syksyllä 2024 yhteistyölinjauksen, jonka mukaan Suomi ja Ruotsi kehittävät maiden välistä huoltovarmuusyhteistyötä. Tarkoitus on aloittaa valmistelut yhteisestä huoltovarmuussuunnittelusta, mikä on yksi keino vahvistaa resilienssiä ja lisätä kustannustehokkuutta.

Maiden välisen yhteistyön tiivistämisen konkreettisia keinoja voivat olla esimerkiksi materi-

aalisen varautumisen yhteistyö, erityisesti yhteisvarastoinnin pilotointi, vedenalaisen infrastruktuurin korjauskyky, erityisesti merikaapelit, pohjoisten alueiden logistiikkayhteistyö sekä tilannekuvan vaihto, yhteinen riski- ja uhkaympäristön tarkastelu sekä analyysiyhteistyö.

Molemmille maille on tärkeää, että Itämerellä vallitsee rauha ja etenkin Suomi on riippuvainen sen kautta kulkevasta tuonnista ja viennistä. Kasvanut Venäjän uhka on lisännyt sekä sotilaallisen vaikuttamisen että erilaisten hybridivaikuttamisyritysten riskiä. Myös laajemmat maailmantilanteen heilahdukset ja niiden vaikutukset globaaleihin toimitusketjuihin ja -järjestelmiin huolettavat Itämeren perukoilla. On siis luontevaa, että Suomi ja Ruotsi vaalivat yhdessä vaikutusta ja varautuvat mahdollisiin häiriötilanteisiin.

Yhteistyötä Pohjoismaiden kesken on tehty jo vuosia, esimerkiksi tutkimushankkeiden kautta, mutta nyt yhteydenpito on intensiivisempää. Tietoa ja kokemuksia vaihdetaan huoltovarmuuden

järjestämiseen liittyvistä haasteista ja toimintamalleista. Suomessa elinkeinoelämä on mukana huoltovarmuustyössä ja vastaava viranomaisten ja yritysten yhteistyöverkoston rakentaminen on käynnissä Ruotsissa.

Yrityksillä on ratkaiseva rooli kriisi- tai sotatilanteissa, sillä merkittävä osa kriittisestä infrastruktuurista on yritysten omistamaa. Samoin väestölle välttämättömät palvelut ovat pitkälti yritysten tuottamia. Varautuminen häiriötilanteisiin turvaa yrityksen omaa toimintaa, mutta vahvistaa samalla yhteiskunnan häiriönsietokykyä.

Elinkeinoelämän strateginen kumppanuus maiden välillä tarjoaa kaupallista potentiaalia, ei ainoastaan puolustusteollisuudessa, vaan laajemminkin varautumiseen ja turvallisuuteen liittyvässä liiketoiminnassa. Vakavissa kriisitilanteissa on oltava kykyä avun tarjoamiseen ja vastaanottamiseen. Häiriötä voi tapahtua myös pinnan alla, kuten Itämeren kaasuputkiin ja tietoliikennekaapeleihin kohdistuneet vahingonteot osoittavat.

Ne korostavat tarvetta kehittää yhteisen tilannekuvan lisäksi myös yhteistä suojaamis- ja korjauskykyä.

Nato ja Euroopan unioni ovat muuttuneet turvallisuustilanteen takia aktivoituneet huoltovarmuuteen, varautumiseen ja resilienssiin liittyvissä kysymyksissä. Ruotsi ja Suomi pyrkivät yhdessä saamaan äänensä kuuluviin kansainvälisessä päätöksenteossa liittyen varautumiseen ja kriisinkestävyyteen.

HVK:n ja MSB:n yhteinen huoltovarmuusseminaari Tukholmassa lokakuussa 2024.

Tutkimustoiminta

Murrokselliset teknologiat edellyttävät osaamista myös kriisitilanteissa

Murrokselliset teknologiat, kuten tekoäly, kvanttilaskenta, pilvirobotiikka, digitaaliset valuutat ja bioteknologia, haastavat vallitsevia käytänteitä sekä tuovat mukanaan uusia haasteita. Ne lisäävät riippuvuutta kansainvälisistä yrityksistä sekä altistavat tietojärjestelmiä haavoittuvuuksille. Ulkopoliittisen instituutin kesäkuussa 2024 valmistunut raportti avaa murroksellisten teknologioiden merkitystä Suomen huoltovarmuudelle.

“On tärkeää pystyä ennakoimaan, miten murrokselliset teknologiat voivat muuttaa yhteiskuntaa ja mitä haasteita se asettaa tulevaisuuden varautumistyölle. Nyky-yhteiskunta on ytimittäin myös riippuvainen toimivasta teknologiasta. Tarvitaan ymmärrystä teknologioiden kehityksestä ja siitä, mitä vaikutuksia murroksellisilla teknologioilla on huoltovarmuudelle”, sanoo Huoltovarmuuskeskuksen johtava analyytikko **Heikki Laurikainen**.

Ulkopoliittisen instituutin tutkimusraportti ”Murrokselliset teknologiat – teknologisen kehityksen dynamiikka ja kansallinen varautuminen” julkaistiin kesäkuussa 2024. Raportin on kirjoit-

tanut Ulkopoliittisen instituutin tutkija **Markus Holmgren**. Tutkimus on toteutettu osana huoltovarmuuden strategisen toimintaympäristön kehitystä analysoivien tutkimusten sarjaa ja HVK on rahoittanut tutkimusta.

Kansallinen visio varautumistoiminnan perustana

Holmgren esittää raportissa, että murroksellisia innovaatioita tarkastellessa ei kannata keskittyä pieniin ja yksittäisiin osiin, sillä niiden ennakointi on vaikeaa. Sen sijaan kannattaa tarkastella laajempia kehityskulkuja ja innovaatioita, koska niitä

voidaan ennakoida helpommin ja melko luotettavasti. Näitä ovat esimerkiksi siirtyminen tietotalouteen, hybrdivaikuttamisen yleistyminen ja geoeconomisten vaikutuskeinojen yleistyminen.

Holmgrenin mukaan keskeistä on, että kansallisella tasolla katse pidetään kehityssuuntien viitoittamassa tulevaisuudessa ja varaudutaan isoimpiin haasteisiin sen sijaan, että poukkoiltaisiin mikrotason kehityskulkujen perässä.

Varautumistoiminnan perustana tulisi olla kansallisen tason visio siitä, mihin Suomen kriisisietokyky ja teknologiateollinen kilpailuetu tulevaisuudessa perustuvat.

Keskeistä on, että kansallisella tasolla katse pidetään kehityssuuntien viitoittamassa tulevaisuudessa ja varaudutaan isoimpiin haasteisiin sen sijaan, että poukkoiltaisiin mikrotason kehityskulkujen perässä.

Koko tutkimusraportin voi lukea [Ulkopoliittisen instituutin sivuilta](#).

Tutkimustoiminta

Yritysten varautumista kvanttiteknologian tuomiin uhkiin selvitettiin

Vain harva huoltovarmuuskriittinen toimija on riittävästi varautunut kvanttiteknologian mukanaan tuomiin kyberturvauhkiin, selviää Huoltovarmuusorganisaatioon kuuluvan Digipoolin tuottamasta selvityksestä. Kesäkuussa 2024 valmistunut selvitys tarjoaa yrityksille suosituksia matkalla kvanttiturvallisiin ratkaisuihin.

Kvanttiteknologian avulla voidaan työstää nopeasti valtavia tietomääriä. Kvanttiteknologisten sovellusten avulla voidaan tulevaisuudessa toteuttaa esimerkiksi laskentatehtäviä, jotka ovat vielä tällä hetkellä mahdottomia. Niiden toivotaan tulevaisuudessa tarjoavan ratkaisuja vaikkapa ilmastonmuutokseen ja energiaan liittyviin ongelmiin, kestäväään tuotantoon ja kulutukseen tai uusien lääkkeiden suunnitteluun.

Hyökkäyksiltä voidaan suojautua

Kvanttilaskennan avulla kyetään myös ratkaisemaan ongelmia, joihin nykyiset tietoliikennettä ja tietovarastoja suojaavat salausmenetelmät pe-

rustuvat. Kun salausmenetelmät saadaan rikotua, poistuu tietoturva niin tietoliikenteestä kuin tietovarastoistakin. Uhka tulee sekä kvanttitietokoneiden että niissä suoritettavien salauksia purkavien algoritmien kehityksen kautta.

Kvanttikoneen avulla tehtäviltä hyökkäyksiltä voidaan suojautua vahvistamalla nykyisiä symmetrisiä salauksia kasvattamalla salausavaimen pituutta. Julkisen avaimen menetelmissä puolestaan tarvitaan kokonaan uusia algoritmeja. Uusia menetelmiä on jo olemassa, ja niiden standardointi valmistui vuonna 2024. Menetelmien käyttöönottoon on syytä alkaa valmistautua, jotta kriittisten tietojen ja järjestelmien turvallisuus voidaan taata myös tulevaisuudessa.

Harva yritys huomioi kvanttiuhan

Selvityksen mukaan vain harva yritys on tehnyt konkreettisia toimenpiteitä kvanttiuhkien huomioimiseksi. Vaikka kvanttiteknologiaan liittyvät uhat tiedostetaan melko laajasti, vain 11 prosenttia kyselyyn vastanneista yrityksistä oli ottanut kvanttiuhan huomioon hankinnoissaan. Monilta yrityksiltä puuttuivat salaus suunnitelmat ja -strategiat sekä inventaario käytössä olevista salausmenetelmistä.

Selvityksen toteutti VTT, ja se rahoitettiin Huoltovarmuuskeskuksen Digitaalinen turvallisuus 2030 -ohjelmasta.

11%

kyselyyn vastanneista yrityksistä oli ottanut kvanttiuhan huomioon hankinnoissaan.

[Digipoolin tuottamaan selvitykseen voit tutustua kokonaisuudessaan täällä](#)

Tutkimustoiminta

Toimialakohtaista tietoa ilmastonmuutoksen vaikutuksista huoltovarmuudelle

Huoltovarmuuskeskuksen ja Ulkopoliittisen instituutin (UPI) yhteisessä, joulukuussa 2024 valmistuneessa tilannekuvapaperissa käsitellään ilmastonmuutoksen ketjuuntuvia vaikutuksia ja siirtymävaikutuksia Suomen huoltovarmuudelle. Ketjuuntuvilla vaikutuksissa ilmastotekijät yhdistyvät poliittisiin, taloudellisiin ja valtiorajat ylittäviin ilmiöihin. Siirtymävaikutukset liittyvät ilmastonmuutoksen hillinnästä ja siihen sopeutumisesta syntyviin seurauksiin.

Julkaisussa keskitytään kuuteen eri sektoriin: elintarvikehuoltoon, energiahuoltoon, finanssialaan ja talouteen, logistiikkaan, teollisuuteen sekä terveydenhuoltoon. Kaikkiin sektoreihin liittyy huoltovarmuuden kannalta kriittisiä ilmastovaikutuksia. Esimerkiksi elintarvikehuollon osalta sään ääri-ilmiöt, kuten kuivuus ja tulvat, voivat alentaa viljelyn satomääriä Suomen ulkopuolella, minkä seurauksena Suomen elintarviketuonnille voi syntyä vajuusta. Energiasektorilla vaikutukset linkittyvät puolestaan vihreään siirtymään: säästä riippuvaiset tuuli- ja aurinkoenergia vaativat rinnalleen keinoja tasata sähkön kulutusta ja tuotantoa, ja energiateknologioihin liittyy kriittisiä materiaali-

ja komponenttiriippuvuuksia. Terveystenhuollon alalla ilmastonmuutos voi lisätä lääkkeisiin ja välineisiin kohdistuvia tuotantohäiriöitä, kun samalla äärimmäiset helleaallot heikentävät ihmisten terveyttä.

Avainasemassa yhteistyö ja kokonaisvaltainen lähestymistapa

Suomessa turvallisuusuhkiin varautuminen perustuu eri alat läpileikkaavaan kokonaisturvallisuuden malliin. Lähtökohtaisesti se tarjoaa hyvän perustan ilmastonmuutokseen varautumiseen, mutta se painottuu kuitenkin pääosin äkillisiin ja

lyhytkestoisiin häiriöihin sekä normaali- ja poikkeusolojen erotteluun. Tämä näkökulma ei kuitenkaan ole kaikilta osin riittävä ilmastonmuutoksen pitkäaikaisempiin vaikutuksiin varautumisessa, esittävät UPI:n tutkijat sekä tilannekuvapaperin kirjoittajat **Emma Hakala** ja **Helmi Räisänen**.

”Kokonaisvaltainen lähestymistapa sekä yhteistyö eri julkisten ja yksityisten toimijoiden välillä ovat avainasemassa ilmastonmuutoksen huoltovarmuusvaikutuksiin varautumisessa”, Hakala ja Räisänen sanovat.

Ilmastonmuutos ja sen vaikutukset tuovat myös huoltovarmuudelle uudenlaisen haasteen.

Ensimmäinen kokonaiskuva ilmastonmuutoksen huoltovarmuusvaikutuksista

Tilannekuvapaperi on osa UPI:n toteuttamaa ja HVK:n rahoittamaa Ilmastonmuutos ja Suomen huoltovarmuus (ILHU) -tutkimushanketta, joka jatkuu vuoteen 2026 asti. HVK:n Ilmasto- ja avaruustiimin vetäjän, johtava varautumisasiantuntija **Tapio Tourulan** mukaan tutkimuksen tarkoitus on ensin saada selville ilmastonmuutoksen poliittisten vaikutusten iso kuva ja perusmekanismit.

”Ilmastonmuutos ja sen vaikutukset tuovat myös huoltovarmuudelle uudenlaisen haasteen. Ilmastonmuutos vaikuttaa niin, että koko toimintaympäristö muuttuu ja muutos on jatkuvaa. Tämä vaatii myös huoltovarmuudelta uudenlaista ajattelua”, hän pohtii.

”Joulukuussa julkaistu tilannekuvapaperi antaa ensimmäisen kokonaiskuvan aiheesta huoltovarmuuden näkökulmasta sekä tuo lisää tietoa ilmastonmuutoksen vaikutuksista koko yhteiskunnan ja erityisesti huoltovarmuuskriittisten toimijoiden käyttöön”, Tourula jatkaa.

[Tilannekuvapaperiin voi tutustua täällä](#)

Tutkimustoiminta

Huoltovarmuuskeskus selvitti Ukrainan median toimintakykyä sodassa

HVK on kevästä 2022 lähtien seurannut monin tavoin Ukrainan sotatapahtumia ja analysoinut niiden vaikutuksia sekä tapahtumien seurauksena ilmenneitä tarpeita Suomen huoltovarmuuden kehittämiseen.

Laaja selvitys Ukrainan mediakentän jatkuvuudesta sotatilanteessa valmistui lokakuussa 2024, ja se tiivistää kolmen vuoden aikana tehdyn työn. Selvitys antaa arvokasta tietoa siitä, millaisten hyökkäysten kohteeksi Ukrainan media on joutunut ja miten se on kyennyt jatkamaan toimintaansa. Lisäksi selvityksessä nostetaan esiin seikoja, joihin median on hyvä muuallakin varautua.

Ukrainan mediakenttä kehittyy

Selvityksen mukaan Ukrainan mediakenttä on viime vuosina kehittynyt jatkuvasti länsimaisempaan suuntaan ja nostanut sijoitustaan muun muassa Toimittajat ilman rajoja -järjestön indeksissä. Toisaalta maalla on edelleen sodasta riippumattomiakin pulmia, kuten oligarkkiomistukset, neuvostokulttuurin perintö ja resurssipula.

Media on kuitenkin kyennyt jatkamaan ja kehittämään toimintaansa kohtuullisen hyvin. Siinä ovat auttaneet journalistien idealismi sekä lännestä saatu taloudellinen tuki.

Luotettavalle uutisaineistolle kysyntää

Ukrainan tapahtumien seurannan ja analysoinnin tarkoituksena on tunnistaa toimia ja tapahtumakulkuja, jotka vaativat medialta valmistautumista ja varautumista. Oppeja omaksumalla voidaan vahvistaa Suomen mediakentän toimintakykyä ja jatkuvuutta tilanteessa, jossa se joutuu vakavan kriisin tai jopa sotilaallisen voimankäytön kohteeksi.

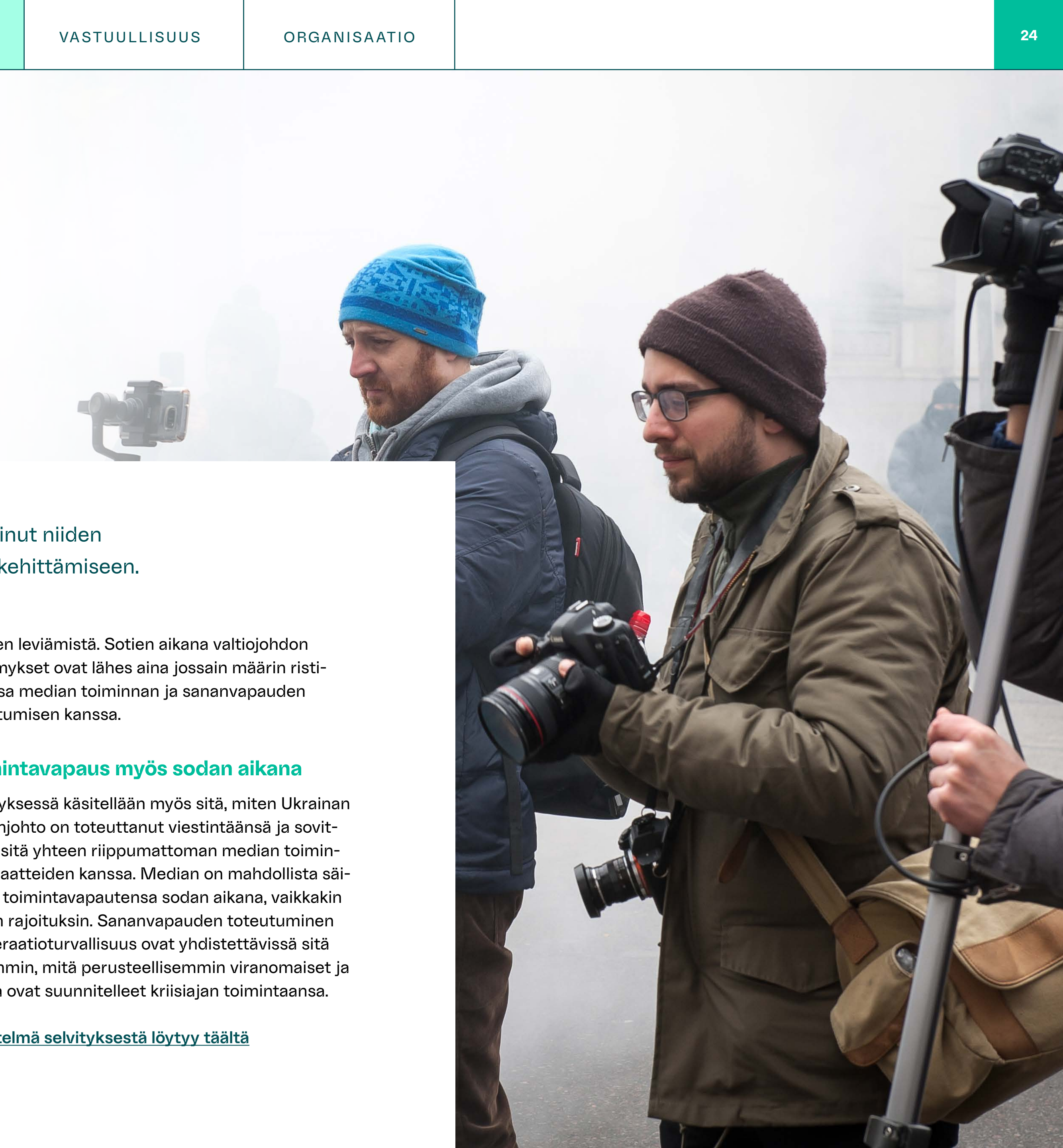
Suurten kriisien yhteydessä luotettavan uutisaineiston kysyntä kasvaa. Samalla kasvaa kuitenkin myös tarve rajoittaa turvallisuutta vaarantavien

tietojen leviämistä. Sotien aikana valtio johdon pyrkimykset ovat lähes aina jossain määrin ristiriidassa median toiminnan ja sananvapauden toteutumisen kanssa.

Toimintavapaus myös sodan aikana

Selvityksessä käsitellään myös sitä, miten Ukrainan valtionjohto on toteuttanut viestintäänsä ja sovit-
tanut sitä yhteen riippumattoman median toimintaperiaatteiden kanssa. Median on mahdollista säilyttää toimintavapautensa sodan aikana, vaikkakin tietyin rajoituksin. Sananvapauden toteutuminen ja operaatioturvallisuus ovat yhdistettävissä sitä paremmin, mitä perusteellisemmin viranomaiset ja media ovat suunnitelleet kriisiajan toimintaansa.

[Tiivistelmä selvityksestä löytyy täältä](#)

Henkilöstö

Kaikenikäisiä osaajia ja vahvaa kokemusta

HVK:ssa työskentelee useiden eri alojen asiantuntijoita ja työyhteisömme valttikortti onkin ainutlaatuinen yhdistelmä osaamisista. Maailman tilanteiden jatkuvasti muuttuessa meille on tärkeää varmistaa, että henkilöstöllämme on hyvät valmiudet soveltaa omaa osaamistaan huoltovarmuuden kontekstiin.

HVK:ssa työskenteli vuoden 2024 lopussa reilu sata työntekijää ja organisaatiomme kasvu onkin ollut viime vuosien aikana vauhdikasta. Vuoden 2024 aikana meillä aloitti 20 uutta työntekijää, joista neljä määräaikaaisessa tehtävässä. Rekrytoiduista hieman yli puolet sijoittui eri toimialojen varautumistyöhön ja nimikkeitä olivat mm. varautumisasiantuntija ja johtava varautumisasiantuntija. Muut rekrytoidut sijoittuivat hallinto- ja tukitehtäviin.

HVK:lle rekrytoidaan ja HVK:ssa työskentelee kaikenikäisiä osaajia. Työntekijöidemme ikähaarukka on 27–65 ja suurin ikäryhmä on 40–49-vuotiaat. Vuosien 2022–2024 aikana HVK:lle rekrytoiduista 20 prosenttia on ollut HVK:ssa aloittaessa ikäryhmässä 50–59 ja 7 prosenttia on ollut yli 60-vuotiaita. HVK:lle rekrytoituilla on tyypillisesti jo vahvaa työkokemusta repussaan. Meillä 55+ konkarit saavatkin loistaa

ja kehittyä työssään, ja jatkavat usein työssä myös yli alimman mahdollisen eläkeiän. Osaamisen jakaminen konkareiden ja työuran alkuvaiheessa olevien välillä on meillä erityisen tärkeää.

Iskunkestäviä asiantuntijoita

Olemme vuonna 2024 käynnistäneet oman räätälöidyn valmennusohjelman ”Iskunkestävä asiantuntija”, jossa syvennämme yhteistä huoltovarmuusosaamistamme sekä vahvistamme asiantuntijatyössä tarvittavia työelämätaitoja kuten tiimityö-, viestintä- ja fasilitointitaitoja.

Tavoitteenamme on erityisesti tukea osaamisen kehittymistä ja oppimista osana työarkea ja lisätä esimerkiksi sparrauksen, mentoroinnin ja epämuodollisten oppimisporukoiden hyödyntämistä oppimisessa. Kannustamme tiimejä säännöllisesti arvioimaan tiimin osaamista ja

tunnistamaan osaamisen kehittämisen tarpeita. Yksilötasolla osaamisen kehittämisen toimenpiteistä sovitaan esihenkilön kanssa kehitys- tai kuukausikeskusteluissa.

Pyrimme hyödyntämään osaamisen kehittämisen keinoja monipuolisesti. Vuoden 2024 alussa käyttöön otettu varallaolojärjestelmä tarjoaa esimerkiksi päivystysrinkiin osallistuville mahdollisuuden uusien tehtäväsisältöjen oppimiseen yli oman vastuualueen. Henkilöstömme on myös laajasti verkostoinutta: aktiivinen verkostoyhteistyö ja osaamisen kehittyminen verkostojen avulla onkin meille työn luonteen vuoksi erityisen tärkeää.

VUOSINA 2022–2024 REKRYTOIDUT IKÄRYHMITTÄIN ALOITUSVUODEN MUKAAN

Ikäryhmä työsuhteen alkaessa	2022	2023	2024	Yhteensä	Osuus %
Alle 30	3	2	4	9	16 %
30–39	2	5	2	9	16 %
40–49	4	8	10	22	40 %
50–59	3	6	2	11	20 %
Yli 60	0	2	2	4	7 %
Kaikki yhteensä	12	23	18	55	100 %

TAVOITTEENA HYVINVOIVAT ASiantuntijat

Tavoitteenamme on, että iskunkestävät asiantuntijamme voivat työssään hyvin. Seuraamme säännöllisesti henkilöstön työkuormaa sekä työaikatilannetta. Liukuva työaika ja osittainen etätyömahdollisuus mahdollistavat työaikajoustot sekä työ- ja yksityiselämän tasapainottamisen. Tavoittelemme työssämme fiksuja arjen työtapoja ja kannustamme henkilöstöämme huolehtimaan palautumisestaan, sillä vain hyvinvoivina pystymme tukemaan yhteiskuntaa kriisi- ja poikkeusoloissa.

Huoltovarmuus- keskuksen talous ja tilinpäätös

Turvallisuusympäristön muutokset ovat olleet viime vuosina nopeita ja varautuminen muutoksien vaikutuksiin on siten korostunut tämänkin tilikauden aikana.

Huoltovarmuuden resurssitarve on nopeassa kasvussa, sen turvaaminen on kuitenkin haastavaa. Kilpailu julkisen talouden resursseista kove-
nee samaan aikaan kun huoltovarmuustoiminnan kysyntä kasvaa. Taloudellinen liikkumavara ei ole helpottumassa HVK:n kuluvalle strategiakaudella, sillä Suomen tuottavuuden kasvu on ollut heik-
koa. Myös maailmantalouden kehitys ja sen en-
nakointi on epävarmaa.

Huoltovarmuuskeskuksen hoidossa on valtion talousarvion ulkopuolinen huoltovarmuusrahasto, johon tuloutetaan nestemäisten polttoaineiden sekä sähkö- ja eräiden polttoaineiden käytöstä kannettava huoltovarmuusmaksu. Vuonna 2024 maksun kertymä oli 38,3 miljoonaa euroa (37,7 vuonna 2023).

Rahastosta katetaan huoltovarmuustoimen-
piteistä aiheutuvat menot sekä varmuusvaras-
toinnista, teknisistä varajärjestelyistä ja varau-
tumissuunnittelusta aiheutuvat kulut. Huolto-
varmuusmaksun tuotto on jo vuosia ollut laske-
va. Maksun kertymän odotetaan edelleen pie-
nenevän energiatehokkuuden parantuessa
sekä kulutuksen siirtyessä matalamman huolto-
varmuusmaksun (esim. sähkö) ja huoltovarmuus-
maksuttoman (esim. kiinteä biomassa) kulutuk-
sen piiriin.

Viime vuosien tavoin huoltovarmuusrahasto on myös vuonna 2024 ollut riippuvainen rahoitus-
tuotoista, jotta nykyisten tavoitteiden mukaisen toiminnan ja käynnissä olevien ohjelmien kustan-
nukset on voitu kattaa.

Kansainvälinen yhteistyö on osittain vaikeutu-
nut, mutta toisaalta kehitys EU:ssa luo myös uusia mahdollisuuksia huoltovarmuudelle. Tästä hyvä-
nä esimerkkinä Euroopan komission rahoittamat RescEU- CBRN- ja Medical-valmiusvarastot. Näil-
lä yhteishankkeilla parannetaan unionin ja samalla myös Suomen valmiutta vastata erityyppisiin uhkiin. Loppuvuodesta 2024 Suomi toimitti ensimmäisen kerran RescEU-valmiusvarastostaan materiaaliapua sitä pyytäneelle Ukrainalle.

Kustannustehokkuutta varastointiin

Vuonna 2024 liikevaihto oli merkittävästi suurempi kuin edellisvuonna eli 212,8 miljoonaa euroa (59,6 milj. euroa 2023). Tämä johtui pitkälti keväällä 2024 polttoaineen jakeluun kohdistuneen lakon aikana lentopolttoaineen jakelun varmistamisesta huolto-
varmuuskriittisille lennoille, mikä toteutettiin energia-
tuotteiden tuotevaihtoina. Liiketoiminnan muut tuo-
tot pysyivät edellisen vuoden tasolla 34,4 miljoonaa euroa ja sisälsivät HVK:lle korvattavia kustannuksia erityistehtävistä.

Varmuusvarastoinnin kustannukset olivat 39,3 miljoonaa euroa vuonna 2024 (40,9 vuonna 2023). Vuonna 2024 varastointikokonaisuutta muokattiin aktiivisesti muuttuvien varautumistarpeiden takia ja kustannustehokkuuden edistämiseksi.

Muut kuin vaihto-omaisuudesta aiheutuneet kulut olivat 63,9 miljoonaa euroa (54,1 vuonna 2023). Oh-
jelmatyönä toteutettiin huoltovarmuuden kannalta tärkeitä toimenpiteitä 15,5 miljoonalla eurolla vuoden aikana (16,1 miljoonaa vuonna 2022).

HVK:n taseen loppusumma oli 2,14 miljardia euroa, alenemaa vuoden takaisesta oli 14,8 miljoonaa euroa.

Liikevaihto

212,8 M€

Huoltovarmuusmaksun tuotto

38,4 M€

Muut tuotot

34,4 M€

Varmuusvarastoinnin kustannukset

39,3 M€

Muut kulut

63,9 M€

Ohjelmatyönä toteutetut toimenpiteet

15,5 M€

Taseen loppusumma

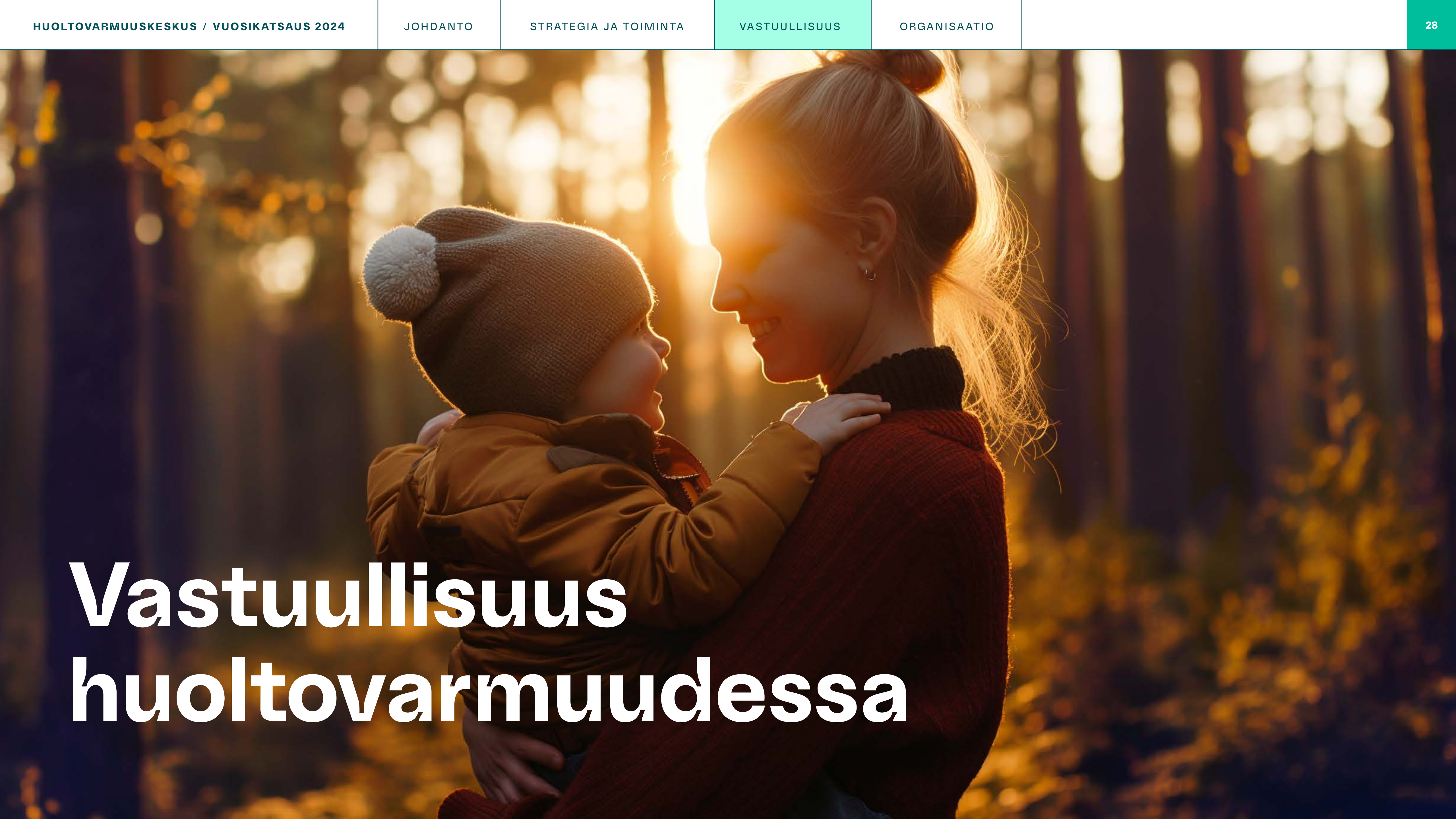
2,14 MRD€

Talous

TALOUDEN KESKEISET TUNNUSLUVUT

Tulot	2024	2023	2022	2021	2020	2019
Huoltovarmuusmaksun tuotto	38,4 M€	37,7 M€	40,3 M€	40,3 M€	40,3 M€	42,5 M€
Liikevaihto	212,8 M€	59,6 M€	222,8 M€	115,7 M€	48,3 M€	84,2 M€
Muut tuotot	34,4 M€	38,2 M€	16,2 M€	128,8 M€	179,4 M€	6,0 M€
Tase	2,1 MRD€	2,1 MRD€	2,3 MRD€	2,3 MRD€	1,9 MRD€	2,0 MRD€

Kulut	2024	2023	2022	2021	2020	2019
Ostot	213,3 M€	134,4 M€	153,7 M€	224,3 M€	220,7 M€	77,7 M€
Muut kulut ilman poistoja	103,2 M€	94,9 M€	80,5 M€	65,5 M€	87,3 M€	46,8 M€
Varastoinnin osuus	39,3 M€	40,9 M€	29,3 M€	28,5 M€	21,9 M€	17,5 M€

A photograph of a woman with blonde hair tied in a bun, smiling and looking at a baby she is holding. The baby is wearing a brown knit hat with a pom-pom and a brown jacket. They are in a forest with tall trees, and the sun is low in the background, creating a warm, golden glow and lens flare. The scene is intimate and tender.

Vastuullisuus huoltovarmuudessa

Vastuullisuusvisio ja johtaminen

Vastuullisuus integroituu organisaation toimintaan

Huoltovarmuuskeskuksen vastuullisuusvision tavoitteena on integroida vastuullisuus koko organisaation toimintaan, päätöksentekoon, johtamiseen ja raportointiin.

HVK:n strategiassa (2024–2027) korostetaan, että vastuullisuuden tulee olla läsnä poikkileikkaavasti kaikessa toiminnassa, erityisesti normaaliolojen toiminnan näkökulmasta. Tämä lähestymistapa vahvistaa HVK:n roolia vastuullisena ja kestävästi toimivana organisaationa, joka kykenee vastaamaan yhteiskunnan ja sidosryhmien odotuksiin kaikissa tilanteissa.

Visio ohjaa HVK:ta kohti kokonaisvaltaista ja ennakkoivaa vastuullisuusajattelua, jossa vastuullisuus on keskeinen osa huoltovarmuustyötä, ympäristövaikutusten hallintaa sekä hyvän hallinnon ja sosiaalisen vastuun toteuttamista.

Vastuullisuuden johtaminen

Vastuullisuus on keskeinen osa Huoltovarmuuskeskuksen (HVK) strategiaa, ja sen toteuttaminen on integroitu osaksi organisaation päivittäistä toimintaa. HVK:n strategiaohjauksessa vastuullisuus on huomioitu koko organisaation tasolla, ja sen johtaminen on hallintojohtajan vastuulla. Hallintojohtaja huolehtii siitä, että vastuullisuuden periaatteet ja toimenpiteet näkyvät organisaation toiminnassa ja että niitä seurataan säännöllisesti.

HVK:n johtoryhmä sekä HVK:n hallitus käsittelevät vastuullisuuteen liittyviä kokonaisuuksia tarpeen mukaan. Vastuullisuuden käsittely on osa strategista johtamista, ja se tuodaan esille niin hallituksen kuin johtoryhmän kokouksissa, mikä takaa, että vastuullisuuden edistäminen on kaikilla organisaatiotasolla prioriteetti.

Vastuullisuus on myös mukana HVK:n ja työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) välisessä tulossopimuksessa, ja siitä raportoidaan TEM:lle kaksi kertaa vuodessa. Toimintatapa lisää avoimuutta ja takaa, että vastuullisuustavoitteiden saavuttaminen on jatkuvassa seurannassa.

Huoltovarmuuskeskuksen strateginen kehittäminen ja yhteispalvelut -osaston (SKY) strategia-tiimissä työskentelee vastuullisuusasiantuntija, joka suunnittelee, kehittää ja koordinoi vastuullisuustyötä. Vastuullisuusasiantuntija työskentelee tiiviisti myös muiden osastojen kanssa kehittääkseen uusia käytäntöjä, jotka tukevat HVK:n vastuullisuuslinjausta ja sen konkreettista toteuttamista.

Näin ollen vastuullisuuden johtaminen Huoltovarmuuskeskuksessa perustuu selkeään hallintarakenteeseen ja vahvaan yhteistyöhön eri tasojen välillä. Vastuullisuus on strateginen tekijä, joka ohjaa HVK:n toimintaa ja varmistaa sen kyvyn toimia kestävästi ja yhteiskunnallisesti vastuullisesti.

Erityisesti normaaliolojen toiminnan näkökulmasta on tärkeää, että myös vastuullisuus näkyy poikkileikkaavasti kaikessa HVK:n toiminnassa.

Vastuullisuusraportointi valtiolla

Valtionhallinnon kestävyysraportoinnin yhteinen viitekehys perustuu YK:n Agenda2030-toimintaohjelmaan. Huoltovarmuuskeskus noudattaa Valtiokonttorin suositusta ja laatii vuosittain vastuullisuusraportin, jossa kuvataan sen toiminnan vaikutuksia suhteessa olennaisiin kestäväen kehityksen tavoitteisiin.

Raportoinnin keskiössä ovat Yhdistyneiden kansakuntien (YK) kestäväen kehityksen tavoitteet. HVK on tunnistanut olennaisimmat tavoitteet strategiakaudelle 2024–2027 ja raportoi niiden edistymisestä sidosryhmille ja henkilöstölle.

Valtionhallinnon raportoinnin viitekehys jakautuu kahteen pääelementtiin: toiminnan kädenjälkeen ja toiminnan jalanjälkeen, joilla kuvataan sekä positiivisia että negatiivisia vaikutuksia ympäristöön ja yhteiskuntaan.

Vastuullisuusraportoinnilla HVK osoittaa sitoutumisensa kestäväen kehityksen periaatteisiin ja arvioi oman toimintansa vaikuttavuutta.

VASTUULLISUUSRAPORTOINNIN KESKEISET KÄSITTEET:

1. Toiminnan kädenjälki, eli miten edistämme yhteiskunnallisia vaikutuksia kestäväen kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi.

2. Toiminnan jalanjälki, eli millaisia suoria vaikutuksia toimintamme aiheuttaa ympäristöön ja yhteiskuntaan.

Huoltovarmuuskeskuksen vastuullisuusraportoinnin tavoitteena on viestiä läpinäkyvästi ja selkeästi henkilöstölle sekä sidosryhmille vastuullisuustavoitteiden edistymisestä.

Olennaisuusanalyysi

Olennaisuus vastuullisuus-työn perustana

Olennaisuusanalyysin avulla Huoltovarmuuskeskus varmistaa, että vastuullisuustyö ja -raportointi kohdistuvat aiheisiin, jotka ovat merkittäviä sekä henkilöstöllemme että muille sidosryhmillemme.

Olennaiset asiat tunnistettu

Teetimme vuoden 2024 aikana taustahaastatte-
luja henkilöstöllemme ja tärkeille sidosryhmillem-
me, ja järjestimme kaksi sisäistä ESG-työpajaa
HVK:n olennaisimpien vastuullisuuden teemojen
tunnistamiseksi.

Määrittelyssä huomioimme kaksi näkökulmaa:
HVK:n merkittävimmät taloudelliset, sosiaaliset- ja
ympäristövaikutukset sekä näihin vaikutuksiin liit-
tyvät sidosryhmiemme tärkeimmät odotukset ja
huolenaiheet.

Olennaisuusanalyysin perusteella tärkeimmät
osa-alueet ovat ilmastonmuutos, oman henkilös-
tön hyvinvointi, tasa-arvo ja osaaminen, eettisten
toimintaperiaatteiden kehittäminen ja hankintojen
sekä materiaalisen varautuminen vastuullisuuden
kehittäminen. HVK:n hallintojohtaja

vahvisti olennaisuusanalyysin tulokset
ja niihin pohjautuvat vastuullistavoitteet
marraskuussa 2024.

Olennaisuusanalyysin päivitys ohjaa
vastuullisuusraportointimme painopisteitä
myös tulevina vuosina. Vastuullisuuden polku
toimii tiekarttana kohti kestävämpää organi-
saatiota ja mukaan on nostettu keskeisimpiä
virstanpylväitä matkan varrelta.

VASTUULLISUUDEN POLKU 2024–2027

Vastuullisuustyön painopisteet

VASTUU YMPÄRISTÖSTÄ

- Selvitämme toiminnan ilmasto- ja ympäristövaikutukset.
- Määrittelemme tavoitteet ja laadimme toimenpidesuunnitelman haitallisten vaikutusten pienentämiseksi ja ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi.
- Lisäämme tietoisuutta ja osaamista ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen liittyen. Selvitämme ilmastonmuutoksen vaikutuksia Suomen huoltovarmuuteen sekä keinoja niihin varautumiseksi.
- Edistämme kiertotaloutta ja kehitämme resurssien käytön tehokkuutta ja materiaalien kierrätystä.

VASTUU IHMISSISTÄ

- Edistämme tasa-arvoa työyhteisössämme varmistamalla yhdenvertaisen kohtelun kaikille työntekijöille.
- Sitoudumme parantamaan työhyvinvointia ja -turvallisuutta sekä tarjoamaan jatkuvia mahdollisuuksia osaamisen kehittämiseen ja kouluttautumiseen.
- Noudatamme toimintaamme ohjaavia säädöksiä, asetuksia ja tavoitteita.
- Varmistamme yhteiskunnan toiminnan jatkuvuuden kriisi- ja poikkeustilanteissa yhdessä yrityselämän, kolmannen sektorin ja viranomaistahojen kanssa.

VASTUU HYVÄSTÄ HALLINNOSTA

- Rakennamme vastuullista organisaatiokulttuuria ehkäisemällä korruptiota ja lahjontaa.
- Sitoutamme henkilöstön, sidosryhmät ja kumppanit eettisiin toimintaperiaatteisiimme.
- Sitoudumme hallinnoimaan tietoa vastuullisesti, edistämään hyvää hallintotapaa ja suojaamaan väärinkäytösten paljastajia.
- Varmistamme, että huoltovarmuusrahastoa hoidetaan vastuullisesti, läpinäkyvästi ja yhteiskunnallisesti vaikuttavasti.
- Kehitämme hankintoja vastuullisemmaksi.

Nostoja vastuullisuustyöstä

AIHE JA TAVOITE		MITTARI/TOIMENPITEET	TULOKSET	LISÄTIETOJA
Ilmasto	Selvitämme toiminnan ilmastovaikutukset. Määrittelemme tavoitteet ja laadimme toimenpidesuunnitelman haitallisten vaikutusten pienentämiseksi ja ilmastomuutoksen hillitsemiseksi.	Hiilidioksidipäästöt, Co₂.	Scope 1–2 päästöt ja toimenpideohjelma.	GHG-protokollan mukainen päästölaskenta aloitetaan Scope 1-2 laskennalla, joka toteutetaan vuoden 2025 aikana. Scope 3 päästöjen laskenta aloitetaan vuoden 2026 aikana.
Ihmiset: Työhyvinvointi	Sitoudumme parantamaan työhyvinvointia ja -turvallisuutta.	Painopiste: Työntekijöiden hyvinvointi, työtyytyväisyys yhteensä = kokonaisindeksi.	↗ 3,89/5 (2023: 3,80)	Huoltovarmuuskeskus kehittää ja parantaa henkilöstönsä työhyvinvointia jatkuvasti. Asiantuntijat työskentelevät muuttuvassa toimintaympäristössä, jolloin erityisesti työn ja vapaa-ajan yhteensovittaminen korostuvat. Huoltovarmuustyön yksi keskeinen voimavara on sitä tekevät ihmiset. Toimintaympäristön muutos edellyttää aiempien toimintojen jatko-kehittämistä ja varautumista kovempiin uhkakuiiin.
Ihmiset: Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus	Edistämme tasa-arvoa työyhteisössämme varmistamalla yhdenvertaisen kohtelun kaikille työntekijöille.	Ihmisten yhdenvertaisuuden toteutuminen työyhteisössäni.	↗ 4,17/5 (2023: 3,97)	Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tavoitteena on varmistaa tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutuminen ja edistäminen sekä syrjinnän ennaltaehkäiseminen kaikessa toiminnassa. Pyrimme toteuttamaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyötä aktiivisesti ja suunnitelmallisesti varmistaaksemme tasa-arvoisen ja yhdenvertaisen työyhteisön jokaiselle. Suunnitelman tavoitteena on myös muistuttaa, että jokaisella on mahdollisuus omalla käytöksellään ja esimerkillään edistää tasa-arvoista ja yhdenvertaista työpaikkaa.
Organisaatio-kulttuuri	Rakennamme vastuullista organisaatiokulttuuria.	- Vastuullinen organisaatiokulttuuri. - Työyhteisön toimintakulttuuri / henkilöstökysely.	↗ 4,25/5 (2023: 4,15)	Olemme kehittäneet vastuullista organisaatiokulttuuria ottamalla HVK:n arvot osaksi tapaamme toimia työyhteisössämme. HVK:n arvot on määritelty alkuvuoden 2023 aikana yhdessä koko henkilöstön kanssa ja tämän lisäksi määriteltiin johtamisen periaatteet 2024 osana johdon arvolupausta. 2025–2026 HVK kehittää toiminta-tapojaan määrittelemällä eettiset toimintaperiaatteet (Code of Conduct).

Vastuullisuustyön sitoumukset

Huoltovarmuuskeskus sitoutuu YK:n yritysvastuu- aloitteeseen

Lokakuussa 2024 Huoltovarmuuskeskus liittyi mukaan maailman suurimpaan yritysvastuualoitteeseen UN Global Compactiin, jonka myötä HVK myös hyväksyttiin jäseneksi Suomen Global Compact -verkostoon, joka järjestää yritysvastuuaiheisia tapahtumia ja Open Academy -kursseja.

Mistä aloitteessa on kysymys?

UN Global Compact on YK:n yritysvastuualoite ja maailman suurin yritysvastuuverkosto, johon kuuluu yli 20 000 yritystä ja lähes 4 000 muuta organisaatiota yli 160 maasta. Pohjoismaista aloitteeseen on liittynyt jo yli 1 700 yritystä. UN Global Compactissa mukana olevat organisaatiot ovat sitoutuneet edistämään yritysvastuun kymmentä periaatetta sekä YK:n kestävän kehityksen tavoitteita, jotka yhdessä muodostavat vastuullisuustyön globaalin viitekehyksen.

YRITYSVASTUUN KYMMENEN PERIAATETTA

Kaikki UN Global Compact -aloitteessa mukana olevat organisaatiot ovat sitoutuneet omaksumaan, tukemaan ja toteuttamaan omassa vaikutuspiirissään ihmisoikeuksiin, työelämän periaatteisiin, ympäristöön ja korruption vastaiseen toimintaan liittyviä perusarvoja: yritysvastuun kymmentä periaatetta (The Ten Principles).

Ihmisoikeudet

- 1. Organisaation tulee kunnioittaa ja tukea yleismaailmallisia ihmisoikeuksia.
- 2. Organisaation tulee huolehtia, että ne eivät ole osallisina ihmisoikeuksien loukkauksiin.

Työvoima

- 3. Organisaation tulee kunnioittaa ja tukea työläisten oikeuksia vapaaseen järjestäytymiseen sekä yhteisesti sovittuihin työehtoihin.
- 4. Organisaation tulee estää kaikenlainen pakkotyön käyttö.
- 5. Organisaation tulee kokonaan luopua lapsityövoiman käytöstä.
- 6. Organisaation tulee estää työvoiman syrjiminen.

Ympäristö

- 7. Organisaation tulee noudattaa varovaisuusperiaatetta ympäristöön vaikuttavien toimenpiteiden kohdalla.
- 8. Organisaation tulee tukea aloitteita, jotka edistävät suurempaa vastuullisuutta luonnonvaroja käytettäessä.
- 9. Organisaation tulee edistää ympäristöystävällisten teknologioiden kehittämistä ja käyttöönottoa.

Korruptio

- 10. Organisaation tulee työskennellä kaikkia korruption eri muotoja vastaan, mukaan lukien kirstys ja lahjonta.

WE SUPPORT

Periaatteet perustuvat seuraaviin yleismaailmallisiin periaatteisiin, julistuksiin ja sopimuksiin:

- [YK:n Ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus](#)
- [ILO:n Työelämän perusperiaatteita ja -oikeuksia koskeva julistus](#)
- [YK:n Rion ympäristöä ja kehitystä koskeva julistus](#)
- [YK:n Korruption vastainen yleissopimus](#)

Sitoutuminen YK:n yritysvastuualoitteeseen tukee ja vauhdittaa Huoltovarmuuskeskuksen vastuullisuustyötä, lisää sen uskottavuutta ja kasvattaa kunnianhimon tasoa.

[Tutustu Global Compactiin tarkemmin täällä](#)

Ympäristövastuu

Vastuu ympäristöstä edesauttaa huoltovarmuutta

Ilmastomuutoksen hillintä, ilmastomuutokseen sopeutuminen ja resurssien vastuullinen sekä tehokas käyttö ja kierrätys ovat ympäristövastuumme painopisteitä.

YK:n kestävän kehityksen tavoitteista (SDG) olemme ympäristön osalta sitoutuneet tavoitteisiin 7 (edullista ja puhdasta energiaa) ja 13 (ilmastotekoja).

Vuoden 2024 aikana etenimme myös ympäristövastuullisuuden saralla oman vastuullisuuden polkumme mukaisesti. Määrittelimme vastuullisuuden viitekehyksiä ja kirkastimme tavoitteitamme. Vuoden 2025 aikana selvitämme ilmasto- ja ympäristövaikutuksemme. Tavoitteemme on, että ilmasto- ja ympäristövaikutusten selvitys ja toimenpideohjelmat valmistuvat vuoden 2026 aikana.

Miten ilmastomuutos vaikuttaa Suomen huoltovarmuuteen?

Määrittelytyössämme tavoitteeksemme on kirkastunut lisätä tietoisuutta ja osaamista ilmastomuutoksen hillintään ja sopeutumiseen liittyen. Huoltovarmuuskeskuksen tehtävä on selvittää sekä ilmastomuutoksen vaikutuksia Suomen huoltovarmuuteen että keinoja niihin varautumiseksi.

Jo nyt teemme useissa yhteistyöhankkeissa työtä, joka auttaa tässä tavoitteessa. Esimerkiksi vuonna 2024 rahoitimme Ilmatieteenlaitoksen yhteishanketta TUHKA 2, jossa parannetaan turvallisuutta uhkaavien laaja-alaisten metsäpalojen ennakointia. Ilmastomuutoksen edetessä metsäpaloriskin arvioidaan kasvavan myös Suomessa.

Kolmivuotisessa ILHU-hankkeessa yhteistyössä Ulkopoliittisen instituutin kanssa selvitetään ilmastomuutoksen vaikutuksia Suomen huoltovarmuuteen sekä keinoja niihin varautumiseksi.

Huomio oman toiminnan ympäristövaikutuksiin

Panostamme aktiivisesti oman toimintamme ilmasto- ja ympäristövaikutusten selvittämiseen.

Määrittelemme tavoitteet ja laadimme toimenpidesuunnitelman haitallisten vaikutuksen pienentämiseksi ja ilmastomuutoksen hillitsemiseksi.

Lisäksi edistämme kiertotaloutta ja kehitämme resurssien käytön tehokkuutta ja materiaalien kierrätystä.

Ympäristövastuu

Ilmastomuutoksen hillintään ja sopeutumiseen tähtäävät toimet luovat pohjan Huoltovarmuuskeskuksen ilmastotavoitteille.

PAINOPISTE	TAVOITTEET	MITTARIT	TOIMENPITEET
Ilmastomuutoksen hillintä	Selvitämme toiminnan ilmasto- ja ympäristövaikutukset.	Scope 1-3 päästöt GHG-protokollan mukaisesti.	2025: Scope 1-2 laskenta valmistuu. 2026: Scope 3 laskenta valmistuu.
	Määrittelemme tavoitteet ja laadimme toimenpidesuunnitelman haitallisten vaikutusten pienentämiseksi ja ilmastomuutoksen hillitsemiseksi.	Tavoite- ja toimenpideohjelman laatiminen.	2025: Scope 1-2 tavoite- ja toimenpideohjelma. 2026. Scope 3 tavoite- ja toimenpideohjelma.
	Lisäämme tietoisuutta ja osaamista ilmastomuutoksen hillintään ja sopeutumiseen liittyen.	Koulutusten määrän seuraaminen.	FIBS ja UN Global Compact Finland Network vastuullisuusverkostoihin liittyminen.
Ilmastomuutokseen sopeutuminen	Ilmastomuutos vaikuttaa huoltovarmuuden kannalta merkittäviin toimintoihin ja infrastruktuureihin. Varmistamme oman toimintamme jatkuvuuden ja yhteiskunnan kriittisten toimintojen ja infrastruktuurin turvaamisen sopeutumalla ilmastomuutokseen ja sen riskeihin.	- Ilmastomuutokseen sopeutumista edistävien HVK:n hankkeiden ja projektien vaikuttavuuden arviointi. - Arviointimenetelmän kehittäminen ja arvioinnin tulosten seuranta.	Valittu case-esimerkki: TUHKA 2 -projekti.
Resurssien vastuullinen ja tehokas käyttö sekä kierrätettävyys	Edistämme kiertotaloutta ja kehitämme resurssien käytön tehokkuutta ja materiaalien kierrätystä.	- Toimitilojen ja muiden kiinteistöjen kierrätysasteen selvittäminen ja kasvattaminen. - Materiaalisen varautumisen kierto- talousmahdollisuuksien selvittäminen ja kierrätysasteen kasvattaminen.	Kehitetään vuosien 2025-2027 aikana.

Esimerkki ympäristötyöstä

TUHKA 2 -projekti ennakoi metsäpaloja

Laaja-alaisten metsäpalojen riski kasvaa myös Suomessa ilmastonmuutoksen vaikutusten vuoksi. Vaikka Suomessa on toimiva metsäpalovaroitusjärjestelmä, muuttuva ilmasto ja maaseudun autioituminen voivat lisätä metsäpalojen riskiä ja vähentää alkusammutuksen resursseja.

Metsäpalojen leviämisen torjumisessa nimenomaan aikainen ensihavainto ja tehokas alkusammutus ovat ne tekijät, joilla estetään metsäpalon leviämistä laaja-alaiseksi. Myös metsäpalovaroitusten tarkkuudella on iso merkitys, kun halutaan vaikuttaa ihmisten toimintaan ja varovaisuuteen. Jokainen syttymättä jäänyt metsäpalo on merkittävä. Tämä on tärkeää, sillä suurpalo voi aiheuttaa yhteiskuntaan laajalti vaikuttavan poikkeustilan.

TUHKA 2 -projektissa kehitetään yhä parempaa metsäpalovaroituspalvelua

Ilmastonmuutokseen sopeutuminen on yksi Huoltovarmuuskeskuksen ympäristövastuun painopistealueista. Yhteistyössä Ilmatieteenlaitoksen kanssa toteutettu TUHKA 2 -projekti on hyvä esimerkki siitä, miten yhteistyöllä saadaan aikaan konkreettisia työkaluja. Vuonna 2023 alkanut ja vuoden 2025 alkuun jatkuva jatkunut projekti on keskittynyt nimenomaan turvallisuutta uhkaavien laaja-alaisten metsäpalojen ennakkointiin.

Projektissa on tuotettu lisäpalvelu, joka parantaa metsäpaloihin varautumista ja resurssien kohdentamista. Metsäpaloindeksiä on kehitetty paikkatietoaineistolla ja salamointidatalla ja näin on pystytty lisäämään varoitusten ja ennusteiden alueellista ja ajallista tarkkuutta.

Lisäpalvelun avulla metsäpaloriski pienenee

tai pysyy ainakin samana, vaikka ilmasto muuttuukin. Näin hankkeella vastataan juuri ilmastonmuutoksen aiheuttamiin riskeihin.

Mukana laaja joukko viranomaisia

Projektin toteutuksesta on vastannut Ilmatieteenlaitos. Projekti on ollut yhteisrahoitteinen niin, että Huoltovarmuuskeskuksen osuus rahoituksesta on ollut 70 prosenttia ja Ilmatieteenlaitoksen 30. Rahoitusosuudesta suurin osa käytettiin vuoden 2024 aikana.

Projektissa on ollut mukana laaja joukko viranomaisedustajia. TUHKA 2 -projektia on ohjannut ohjausryhmä, jossa on ollut mukana edustajat Huoltovarmuuskeskuksen ja Ilmatieteenlaitoksen lisäksi sisäministeriön pelastusosastolta, aluehallintovirastosta ja pelastuslaitoksesta.

Metsäpaloindeksiä on kehitetty paikkatietoaineistolla ja salamointidatalla ja näin on pystytty lisäämään varoitusten ja ennusteiden alueellista ja ajallista tarkkuutta.

Huoltovarmuuskeskus on moniammatillinen ja vetovoimainen työnantaja.

Sosiaalinen vastuu

Merkityksellinen työ motivoi

Työntekijöitämme motivoi vahvasti mahdollisuus olla mukana rakentamassa kriisinkestävää yhteiskuntaa, ja työ koetaan HVK:ssa erittäin merkitykselliseksi muuttuneessa maailmantilanteessa. Tavoittelemme työntekijöiden kokonaisvaltaista hyvinvointia ja panostamme hyvään esihenkilötyöhön sekä henkilöstön osaamisen ylläpitoon ja kehittämiseen, jotta asiantuntijamme kykenevät toimimaan myös kriisitilanteissa.

Huoltovarmuuskeskus on hankkinut riveihinsä viime vuosina uutta osaamista ja on nyt noin 100 työntekijän organisaatio. Samaan aikaan koronapandemia ja Ukrainan sota ovat muuttaneet huoltovarmuuteen liittyviä näkemyksiä perusteellisesti, ja tuonut näkyväksi huoltovarmuuden eteen tehtävän työn tärkeyttä. Olemme kehittyneet organisaatioksi, jossa työskentelee monipuolinen joukko eri alojen ammattilaisia. Moniammatillisuus tuo meille laajan näkymän yhteiskunnan eri sektoreille, mikä lisää merkityksellisyyttä työhömmе.

Huoltovarmuuskeskus nähdään myös kiinnostavana työnantajana. Vuonna 2024 saimme yhteensä 741 työhakemusta 15 avoinna olevaan tehtävään. Rekrytoinneissamme huolehdimme hakijoiden tasavertaisesta kohtelusta. Rekrytointiprosessissamme ei kysytä hakijoiden ikää ja kaikissa rekrytoinnin vaiheissa hakijaa arvioidaan hakuilmoituksessa esitettyjä, syrjimättömiä kriteereitä vasten. Valintapäätökset tehdään henkilön osaamisen ja tehtävään sopivuuden perusteella. Tavoitteenamme on pilotoida anonymia rekrytointia vuoden 2025 aikana ja arvioimme pilotoinnin perusteella mahdollisuutta vakiinnuttaa sen käyttö rekrytoinneissamme.

Sosiaalinen vastuu

Osallistumme vuosittain valtion yhteiseen henkilöstötutkimukseen. Kyselyn tulosten mukaan Huoltovarmuuskeskuksen työntekijät ovat erittäin sitoutuneita työhönsä. Vuonna 2024 kyselyn vastausprosentti oli 88 %, ja siihen vastasi 87 työntekijää. Kokonaisuustyytyväisyys tutkimuksessa oli 3,9 asteikolla 1–5 (edellinen tutkimus 3,8). Valtionhallinnon kokonaistyytyväisyys oli 3,7 (2023).

Jatkuvaa oppimista

Panostamme henkilöstön osaamisen kehittämiseen ja vuonna 2024 suunnittelimme yhteisen henkilöstökoulutusohjelman, jolla syvennämme yhteistä huoltovarmuusosaamistamme sekä vahvistamme asiantuntijatyössä tarvittavia työelämätaitoja. Varmistamme uusien työntekijöiden sujuvan siirtymisen tehtävään HVK:n yleisperehdytyksellä sekä tiimikohtaisella työhön perehdyttämisellä. Vuonna 2024 työstimme verkkokurssia huoltovarmuuden perusteista, jota hyödynnämme jatkossa tärkeänä osana perehdytystä.

Tuemme esihenkilöitä ja asiantuntijoita johtamistaidoissa. Vuonna 2024 työstimme HVK:n johtamisen periaatteet, joilla halutaan konkretisoida se, mitä HVK:n arvoista kumpuava esihenkilötyö merkitsee ja mitä työntekijät voivat odottaa esihenkilöiltä. Vuonna 2024 jatkoimme myös tiimi- valmennuksia tiiminvetäjille ja tiimiläisille.

Huolehdimme hyvinvoinnista

Työhyvinvointi on kokonaisuus, jonka muodostavat muun muassa turvallinen työyhteisö, hyvä esihenkilötyö ja työntekijän tasapainoinen ja motivoiva työnkuva. Viime vuonna kiinnitimme erityistä huomiota työnkuvien selkeyttämiseen sekä työkuormaan ja työaikoihin. Lisäsimme esihenkilöiden ja henkilöstön tietoisuutta työaika-asioista, puutuimme poikkeamiin ja toteutimme tarvittavia muutoksia muun muassa työajan seurantaan. Työkuormaan vaikuttaa meillä tyypillinen asiantuntijatyön haaste: vahva sitoutuminen työhön.

Henkilöstön sairauspoissaolot olivat 3,4 kalenteripäivää/henkilö (2023: 3,6 kalenteripäivää), jota voi pitää erittäin matalana. Henkilöstötutkimuksessa oleva arvio omasta hyvinvoinnista on nousnut tasaisesti, ja se oli viime vuonna 8,3 kouluarvosana-asteikolla 4–10 (2023: 8,0).

Työn luonteen vuoksi suurin osa työstämme tehdään toimistolla vuorovaikutuksessa eri toimijoiden kanssa. Etätyön tekeminen on mahdollista työtehtävien salliessa, mikä tuo joustoa henkilöstömme työarkeen. Työyhteisömme onkin tiivis ja yhteisöllinen ja läsnätyötä arvostetaan. Lämmin ilmapiiri, aktiivinen henkilöstöyhdistys ja yhteiset henkilöstötapahallinnat ovat meille myös tärkeitä.

FIBS-VERKOSTO TUKEE VASTUULLISUUSTAVOITTEITA

Huoltovarmuuskeskus liittyi vuoden 2024 aikana FIBS-vastuullisuusverkostoon, joka tarjoaa koko henkilöstölle mahdollisuuden kasvattaa osaamistaan vastuullisuuden ja kestävän kehityksen teemoihin liittyen.

FIBS-verkostossa on mukana lähes 500 yritystä ja organisaatiota, joissa on tuhansia asiantuntijoita, päättäjiä ja vaikuttajia kymmeniltä eri toimialoilta. FIBS on jäsenmäärältään Pohjoismaiden suurin ja yksi maailman suurimmista maakohtaisista yritysvastuuverkostoista.

FIBS-jäsenyys on Huoltovarmuuskeskukselle merkittävä henkilöstöetu, sisäisen koulutuksen tuki ja rekrytointivaltti, joka edistää vastuullisuuden ja kestävyysintegroimista koko organisaation toimintaan.

Yli 100 työntekijää

741 työhakemusta 15 eri rekrytointiin

Henkilöstön kokonais- tyytyväisyys 3,9 /5

Henkilöstön arvio omasta hyvinvoinnista 8,3 /10

Sosiaalinen vastuu

Huoltovarmuuskeskus kantaa vastuun ihmisistä panostamalla henkilöstönsä hyvinvointiin, monimuotoisuuteen, tasa-arvoon ja osaamiseen.

PAINOPISTE

TAVOITTEET

MITTARIT

TOIMENPITEET

TULOKSET

Työntekijöiden hyvinvointi, monimuotoisuus ja tasa-arvo	Edistämme tasa-arvoa ja monimuotoisuutta työyhteisössämme varmistamalla yhdenvertaisen kohtelun kaikille työntekijöille.	- Ihmisten yhdenvertaisuuden toteutuminen työyhteisössäni. - Sukupuolten tasa-arvon toteutuminen työyhteisössä.	- Anonyymi rekrytointi: tavoitteena rekrytoinnin syrjimättömyys ja monimuotoisuuden varmistaminen. - Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma: tavoitteena tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutuminen ja edistäminen sekä syrjinnän ennaltaehkäiseminen kaikessa toiminnassa. - Työhön liittyvät vaarat ja riskit: 2024 tehdyssä analyysissä arviointiin HVK:n tiimien kohtaamia potentiaalisia riskejä ja vaaroja. Tavoitteena turvallisen työympäristön varmistaminen ja riittävien toimenpiteiden kartoittaminen. - Henkilöstökysely: henkilöstön työhyvinvointia ja jaksamista seurataan vuosittaisen kyselyn avulla.	Ihmisten yhdenvertaisuuden toteutuminen työyhteisössäni: ↗ 4,17 /5 (2023: 3,97, 2022: 3,58) Sukupuolten tasa-arvon toteutuminen työyhteisössä: ↗ 4,27 /5 (2023: 4,14, 2022: 3,71) Työtapaturmien määrä: → 0 (2023: 0, 2022: 0) Sairauspoissaolojen määrä: ↗ 3,4 (2023: 3,6, 2022: 4,6) Oma arvio työhyvinvoinnistani: ↗ 8,3 asteikolla 4–10 (2023: 8,02, 2022: 7,85) Työtyytyväisyys: ↗ 3,89 /5 (2023: 3,80, 2022: 3,38) Työn ja yksityiselämän yhteensovittaminen: ↗ 4,14 /5 (2023: 3,95, 2022: 3,79) Osaaminen ja koulutus: Koontimittari: ↗ 3,95 /5 (2023: 3,74, 2022: 3,43) Luottamus&Maine – Vuorovaikutus: pitää yhteyttä - kuulee ja ymmärtää sidosryhmiään: ↗ 3,05 /5 (2023: 2,77, 2022: 2,67) Luottamus&Maine – Tuotteet ja palvelut: tuottaa hintansa arvoisia tuotteita tai palveluita: ↗ 3,38 /5 (2023: 3,03, 2022: 2,96)
	Sitoudumme parantamaan työhyvinvointia ja -turvallisuutta.	- Työtapaturmien määrä. - Sairauspoissaolojen määrä.		
Koulutus ja osaamisen kehittäminen	Tarjoamme mahdollisuuksia osaamisen kehittämiseen ja kouluttautumiseen. Lisäämme tietoisuutta ja osaamista sosiaaliseen vastuullisuuteen ja monimuotoisuuteen liittyen.	Osaaminen ja koulutus: Koontimittari	Koulutuksen ja osaamisen mittarointia kehitetään vuoden 2025 aikana.	
Yhteiskunnallinen vastuullisuus	Varmistamme yhteiskunnan toiminnan jatkuvuuden kriisi- ja poikkeustilanteissa yhdessä yritys-elämän, kolmannen sektorin ja viranomaistahojen kanssa.	- Vuorovaikutus: pitää yhteyttä – kuulee ja ymmärtää sidosryhmiään. - Tuotteet ja palvelut: tuottaa hintansa arvoisia tuotteita tai palveluita.	Verkostoyhteistyö ja HVO: Huoltovarmuuskeskus tekee laajaa yhteistyötä viranomaisten, elinkeinoelämän ja toimialajärjestöjen kanssa. Yhdessä sektorien ja poolien kanssa sovitamme yhteen yhteiskunnan ja elinkeinoelämän tavoitteita ja hyötyjä varautumistoimissa. Roolimme on koordinoida, edistää ja mahdollistaa huoltovarmuustyötä niillä alueilla, jotka ovat kriittisiä huoltovarmuuden kannalta.	

Esimerkki sosiaalisesta vastuusta

Matkalla iskun- kestäväksi asiantuntijaksi

Huoltovarmuuskeskuksessa oppiminen ja asiantuntijuuden kehittyminen tapahtuu pääasiassa työn kautta. Osaamisen kehittämisessä käytetään monipuolisesti erilaisia keinoja perinteisen 70-20-10-mallin mukaisesti: suurin osa oppimisesta on työssä oppimista, toiseksi eniten yhteisöllistä oppimista ja pienin osa muodollista koulutusta.

Tiiviissä työyhteisössämme, jossa työskennellään paljon läsnätyössä, oppimista pyritään tukemaan arjessa sekä tiimien ja verkostojen yhteisöllisissä kohtaamisissa.

Tavoitteena oppiva organisaatio

Yhteisen osaamisemme kehittäminen perustuu HVK:n strategiaan, sen tavoitteisiin ja työntekijöiden kyvykkyyksien vahvistamiseen. Osaamistarpeita tunnistetaan muun muassa tiimikeskusteluiden ja yksilötasolla kehityskeskusteluiden avulla. Kehitämme osaamistietoa hyödyntävää henkilöstösuunnittelun mallia.

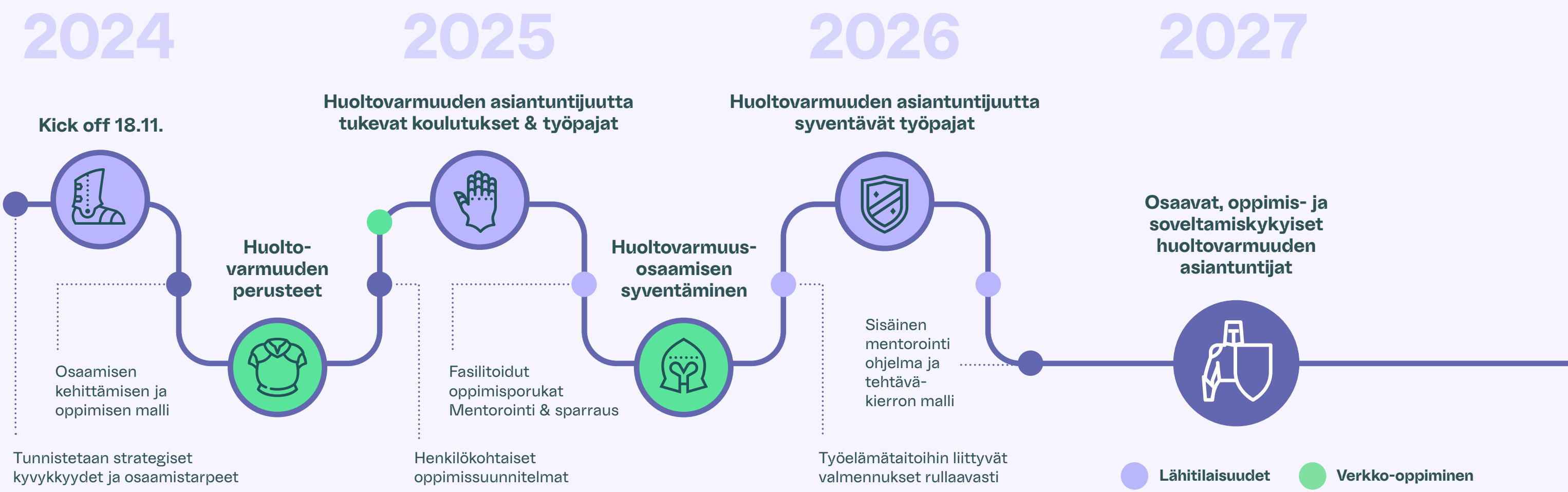
Selkeytimme vuonna 2024 osaamisen kehittämisen ja oppimisen malliamme. Painopisteenämme on oppimisen mahdollistaminen osana arkea ja yhteisöllisissä konteksteissa kuten työtiimeissä ja verkostoissa. Näemme tärkeäksi yhteisen ymmärryksen ja ajattelun muodostamisen aktiivisen dialogin avulla.

Organisaation yhteiset osaamisen kehittämisen tavoitteet ohjaavat panostuksia. Tiimeissä on paras ymmärrys oman alan substanssiosaamisen kehittämisen tarpeista ja keinoista, ja toisaalta työntekijällä on vastuu oman osaamisensa ylläpidosta ja kehittämisestä. Esihenkilöt

ja henkilöstöhallinto tukevat ja mahdollistavat osaamisen kehittymistä ja oppimista erilaisia keinoja hyödyntäen.

Iskunkestävä asiantuntija -valmennus

Vuonna 2024 käynnistettiin koko talon yhteinen ohjelma huoltovarmuusosaamisen ja asiantuntijatyössä tarvittavien työelämätaitojen vahvistamiseksi. Ohjelma jatkuu strategiakauden vuoden 2027 loppuun asti. Tavoitteena on osaavat, oppimis- ja soveltamiskykyiset huoltovarmuuden osaajat – iskunkestävät asiantuntijat.

Hallinnollinen vastuu

Hyvä hallinto on vastuullisuuden perusta

Taloudellinen vastuu ja hyvän hallinnon periaatteet ovat Huoltovarmuuskeskuksen toiminnan ytimessä. Ne edistävät läpinäkyvyyttä ja varmistavat, että toimimme eettisesti, oikeudenmukaisesti ja tehokkaasti. Hyvä hallinto ja taloudellinen vastuu liittyvät HVK:ssa vahvasti myös johtamiseen, valvontaan ja päätöksentekoon. Kehitämme jatkuvasti toimintaamme, jotta varmistamme organisaation hallinnollisen vastuun toteutumisen.

Selkeästi kuvatut yhteiset toimintatavat tukevat johtamista ja toimintaa

HVK:n tuottavuus- ja kehittämisohjelma (2024–2027) on osa strategian ja työ- ja elinkeinoministeriön (TEM) tulossopimuksen toimeenpanoa. Kehittämisohjelmalla pyritään tukemaan strategisten tavoitteidemme saavuttamista, parantamaan toimintamme tuottavuutta ja toteuttamaan strategian mukaisia kyvykkyyden kehittämisen painopisteitä. HVK:n ja TEM:n 2024–2027 tehdyssä tulossopimuksessa sisäisen kehittämisen painopisteiksi on määritetty tila- ja digitaalisen turvallisuuden kehittäminen sekä tiedolla johtamisen parantaminen. Yhdessä TEM:n kanssa edistämme tietojohdamisen tavoitetilän toteutumista. HVK:n tietojohdamisen tavoitteena on tiedon järjestelmällinen hyödyntäminen valmistelussa, päätöksenteossa ja toimeenpanossa.

Vastuullinen organisaatiokulttuuri

Rakennamme vastuullista organisaatiokulttuuria ottamalla HVK:n arvot osaksi työyhteisömme toimintatapoja. HVK:n arvot on määritelty yhdessä koko henkilöstön kanssa, ja lisäksi HVK:n johtamisen periaatteet sisältyvät johdon arvolupaukseen. Tapamme toimia muodostaa toimintamme eettisen ja vastuullisen perustan. Sidosryhmämme ja kumppanimme voivat luottaa siihen, että noudatamme soveltuvia lakeja ja eettisiä periaatteitamme: puolueettomuutta, riippumattomuutta ja luotettavuutta. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmamme tavoitteena on varmistaa tasa-arvon ja yhden-

vertaisuuden toteutuminen ja edistäminen sekä syrjinnän ennaltaehkäiseminen kaikessa toiminnassa. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyötä toteutetaan meillä aktiivisesti ja suunnitelmallisesti, sillä haluamme varmistaa tasa-arvoisen ja yhdenvertaisen työyhteisön jokaiselle. Suunnitelman tavoitteena on myös muistuttaa, että jokaisella on mahdollisuus omalla käytöksellään ja esimerkillään edistää tasa-arvoista ja yhdenvertaista työpaikkaa. Huoltovarmuustyön yksi keskeinen voimavara ovat sitä tekevät ihmiset. Toimintaympäristön muutos edellyttää aiempien toimintojen jatkokehittämistä ja varautumista kovempiin uhakuviin. Lisäksi kehitämme HVK:n valmiudellisia toimintoja jatkuvasti. Haemme ratkaisuja henkilöstön riittävyteen työtä tukevilla digitaalisilla toimintamalleilla sekä virtaviivaistamalla hallintoa kaikin mahdollisin tavoin. Digitaalisten toimintamallien avulla HVK toteuttaa valtionhallinnon tuottavuusohjelmaa.

Sisäisen valvonnan kehittäminen

Sisäisen valvonnan kehittämisellä edistämme hyvän hallinnon ja vaatimustenmukaisuuden toteutumista. Arvioimme jatkuvasti omaa toimintaamme yhdessä sisäisen tarkastuksen kanssa hyödyntämällä erilaisia arviointityökaluja. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta sidotaan vahvemmin osaksi johtamis-, ohjaus- ja toimintaprosesseja. Näin tuemme HVK:n tavoitteita ja varmistamme toimintamme jatkuvuus, häiriötömyys, turvallisuus sekä toimintaedellytysten säilyminen.

Huoltovarmuuskeskuksen arvot on määritelty yhdessä koko henkilöstön kanssa.

Huoltovarmuuden turvaaminen ja avoimet hankintamenettelyt

Viime vuosien muuttunut toimintaympäristö ja jatkuvat kriisitilanteet ovat edellyttäneet huoltovarmuuden turvaamisen kannalta kriittisten investointien tekemistä. Keskeistä on huoltovarmuusrahaston kantokyvyn turvaaminen huoltovarmuusselonteon linjausten mukaisesti. Investointien suunnittelu ja toteutus tapahtuu osana taloussuunnitteluprosessia. Investoinnit kootaan investointiohjelmaan kokonaisuudeksi, jonka suunnittelua ja toimeenpanoa seurataan investointien ohjausryhmässä. Hankinnoissa noudatamme julkisia hankintoja koskevia säädöksiä sekä avoimuus-, syrjimättömyys-, ja suhteellisuusperiaatteita. Kohtelemme hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi, ja toimimme avoimesti ja suhteellisuusperiaatteen mukaisesti. Olemme parantaneet tiedolla johtamista päivittämällä asiakirjajulkisuuskuvaustamme, kouluttamalla henkilöstöämme tiedon käsittelystä ja kehittämällä raportointia, jotta toiminnan seuranta ja raportointi olisi riittävän yhdenmukaista. Käytössämme on myös ilmoittajansuojakanava.

Hallinnollinen vastuu

Huoltovarmuuskeskuksen hallinnolliset tavoitteet perustuvat vastuullisuuteen ja eettisyyteen hankinnoissa ja varautumisessa.

PAINOPISTE	TAVOITTEET	MITTARIT	TOIMENPITEET	TULOKSET
Hallinnollinen vastuullisuus	Rakennamme vastuullista organisaatiokulttuuria.	- Työyhteisön toimintakulttuuri. - Työpaikan arvojen toteutuminen arjessa. - Esimiestyö ja johtaminen.	- HVK:n tuottavuus- ja kehittämisohjelma (2024-2027) toteuttaa strategian kyvykkyyksien kehittämisen painopisteitä ja tukee strategisten tavoitteiden toteutumista. - Tulossopimuksessa on määritetty sisäisen kehittämisen painopisteiksi tila- ja digitaalisen turvallisuuden kehittäminen, tiedolla johtamisen parantaminen ja projektijohtamisen kehittäminen.	Työyhteisön toimintakulttuuri: ↗ 4,25 /5 (2023: 4,15, 2022: 3,73)
	Noudatamme toimintaamme ohjaavia lakeja, asetuksia ja tavoitteita.	Hallinto: toimii avoimesti ja läpinäkyvästi – käyttäytyy oikein toiminnassaan.		Työpaikan arvojen toteutuminen arjessa: ↗ 3,74 /5 (2023: 3,62, 2022: 2,60)
	Sitoudumme hallinnoimaan tietoa vastuullisesti, edistämään hyvää hallintotapaa ja suojaamaan väärinkäytösten paljastajia.	Vastuullisuus: toimii oikein ja vastuullisesti – huomioi yhteiskunnan ja ympäristön.		Esimiestyö ja johtaminen: ↗ 3,67 /5 (2023: 3,51, 2022: 3,08)
	Varmistamme, että huoltovarmuusrahastoa hoidetaan vastuullisesti ja yhteiskunnallisesti vaikuttavasti.	Talous on taloudellisesti vakaa.		Luottamus&Maine: Hallinto: toimii avoimesti ja läpinäkyvästi – käyttäytyy oikein toiminnassaan: ↗ 3,02 /5 (2023: 2,77, 2022: 2,53)
Eettiset toiminta-periaatteet	Määrittelemme toimintamme eettiset toimintaperiaatteet. Koulutamme henkilöstön ja sitoutamme toimittajat ja kumppanit eettisiin toimintaperiaatteisiimme.	Kehittämistyö käynnistynyt 2025.	HVK on käynnistänyt projektin, jolla uudistetaan organisaation yhteisiä ja eettisiä toimintaperiaatteita. Ohjeistuksen tärkein tehtävä on tarjota työntekijöille yhteiset pelisäännöt siitä, mikä on organisaatiossa sallittua ja mikä ei; mikä on yhteinen tapa toimia. Jotta eettinen ohjeisto vastaa aidosti päivittäistä tekemistä, täytyy varmistua siitä, että ohjeet on kirjoitettu ja avattu henkilöstölle ja sidosryhmille merkityksellisellä tavalla.	Luottamus&Maine: Vastuullisuus: toimii oikein ja vastuullisesti – huomioi yhteiskunnan ja ympäristön: ↗ 3,49 /5 (2023: 3,37, 2022: 2,97)
	Koulutamme henkilöstön ja sitoutamme toimittajat ja kumppanit eettisiin toimintaperiaatteisiimme.			Luottamus&Maine: Talous: on taloudellisesti vakaa: ↗ 3,55 /5 (2023: 3,46, 2022: 3,18)
Hankintojen ja materiaalsen varautumisen vastuullisuus	Kehitämme hankintoja vastuullisemmaksi.	Kehittämistyö käynnistynyt 2025.	Hankinnoissa noudatamme julkisia hankintoja koskevia säädöksiä sekä avoimuus-, syrjimättömyys-, ja suhteellisuusperiaatteita. Kohtelemme hankintamenettelyn osallistujia ja muita toimittajia tasapuolisesti ja syrjimättömästi sekä toimimme avoimesti ja suhteellisuuden vaatimukset huomioon ottaen. Vuosien 2025–2026 selvitämme hankintojemme vastuullisuuden nykytilan ja kehitämme niitä toimenpideohjelman mukaisesti kestävämpään suuntaan.	

Esimerkki hallintotyöstä

Omistaja- ohjaus- politiikka

Huoltovarmuuskeskuksessa laadittiin vuoden 2024 aikana uusi omistajaohjauspolitiikka, joka kokoaa yhteen tytär- ja osakkuusyhtiöiden omistajaohjauksessa noudatettavat periaatteet ja käytännöt.

Valmistelun tavoitteena oli omistajaohjauksen yhdenmukaistaminen ja systematisointi ottaen kuitenkin huomioon kunkin tytär- ja osakkuusyhtiön erityispiirteet sekä Huoltovarmuuskeskuksen omistusintressit. Lähtökohtana oli, että omistajaohjauksen tulee perustua läpinäkyvyyteen, vastuullisuuteen ja luotettavuuteen.

HVK pyrkii omistuksillaan edistämään strategiansa mukaisia päämääriä. Omistajaohjauspolitiikalla asetetaan yhtiölle strategisia ja taloudellisia tavoitteita, jotka kuvastavat omistuksilta odotettavaa omistaja-arvoa. Politiikalla tavoitellaan yhtiöiden ohjauksen yhtenäistämistä, läpinäkyvyyden lisäämistä sekä tiedonkulun tehostamista. Omistajaohjauspolitiikan laadinnassa huomioitiin myös hallituskausittain uusittava valtion omistajaohjauksen periaatepäätös.

HVK tarkastelee ja kehittää omistuksiaan aktiivisesti ja pitkäjänteisesti huomioiden strategian ja konsernin kokonaisedun. Osana omistajaohjausta HVK edellyttää tytär- ja osakkuusyhtiöiltään avointa ja läpinäkyvää vuoropuhelua. Tätä ilmentää mm. se, että tytäryhtiön hallituksen on huolehdittava, että yhtiössä on toimiva johtamisjärjestelmä ja säännöllinen raportointi, joka on oikeassa suhteessa liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen. Lisäksi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan on varmistettava, että toiminta on tehokasta ja tuloksellista, informaatio luotettavaa ja että säännöksiä ja toimintaperiaatteita noudatetaan.

HVK:n osakeomistukset perustuvat erilaisiin intresseihin. Yhtiöihin voi kohdistua strateginen intressi esimerkiksi huoltovarmuuden, turvallisuuden tai infrastruktuurin turvaamisen näkökulmasta. Omistus voi olla perusteltua siksi, että huoltovarmuutta turvataan yhtiön toiminnan ja tehtävien välityksellä.

Taloudellisen intressin yhtiöissä HVK tavoittelee erityisesti pitkäjänteistä omistaja-arvon kasvua tai osinkovirtaa sekä mahdollisimman hyvää tuottoa valitulla hyväksytyllä riskitasolla. Fiskaalisen näkökulman taustalla on HVK:n toiminnan rahoittaminen osinkotuotoilla sekä taloudellisen aseman turvaaminen.

Omistajaohjauspolitiikassa painotetaan myös vastuullisuusnäkökulmia. HVK:n tytäryhtiöiden tulee olla vastuullisen liiketoiminnan edelläkävijöitä ja keskittyä kilpailukyynsä kannalta olennaisten vastuullisuustavoitteiden edistämiseen. Tavoitteena on, että yhtiöt raportoivat yritys- vastuusta yhtiökokouksissa ja osana muuta vuosiraportointiaan. Omistajaohjauspolitiikassa tytär- ja osakkuusyhtiöiden vastuullisuus koostuu ympäristövastuusta sekä sosiaalisesta ja taloudellisesta vastuullisuudesta.

Ympäristövastuullisuudessa huomioidaan liiketoiminnan arvoketjun vaikutukset ilmastonmuutokseen ja ympäristöön sekä ilmastonmuutoksen vaikutukset yhtiön toimintaan. Yhtiöt asettavat ilmasto- ja ympäristövaikutustavoitteet ja laativat toimintasuunnitelman niiden

saavuttamiseksi. Sosiaalisen vastuullisuuden osalta tytär- tai osakkuusyhtiöiden edellytetään toimivan vastuullisina työnantajina, siihen kuuluu syrjimätön ja tasa-arvoinen työkuultuuri sekä ihmisoikeuksien huomioiminen.

Toimiakseen taloudellisesti vastuullisesti tytär- tai osakkuusyhtiön tulee toimia markkinaehtoisesti ja pyrkiä kannattavuuteen, eikä niiden toiminta saa aiheuttaa häiriötä markkinaympäristössä. Yhtiöiden tulee toimia tavalla, joka turvaa liiketoiminnan kannattavuuden, kasvun ja jatkuvuuden.

Taru Mellin,
hallintopäällikkö

Esimerkki hallintotyöstä

SUOMEN HUOLTOVARMUUS-
DATA OY

Suomen Huoltovarmuusdata Oy (SHVD) on konesalipalveluita tuottava yhtiö, jonka Huoltovarmuuskeskus omistaa kokonaan. SHVD tuottaa palveluita Suomessa toimiville huoltovarmuuskriittisille yrityksille ja valtionhallinnon toimijoille. Palvelinkeskusten tärkeimpänä tehtävänä on taata niihin sijoitetuille huoltovarmuuskriittisille tietojärjestelmille jatkuvakäyttöinen toimintaympäristö kaikissa olosuhteissa sekä varmistaa järjestelmien ja tietojen säilyminen.

Huoltovarmuuskeskus on perustanut yhtiön vuonna 2008. Konesalipalveluiden lisäksi SHVD kehittää uusia jatkuvuudenhallintapalveluita ja niitä on tarjottu asiakkaille vuoden 2024 alusta alkaen. Yhtiö työllistää 29 henkilöä.

NAVIDOM OY JA NS. LAIVAYHTIÖT

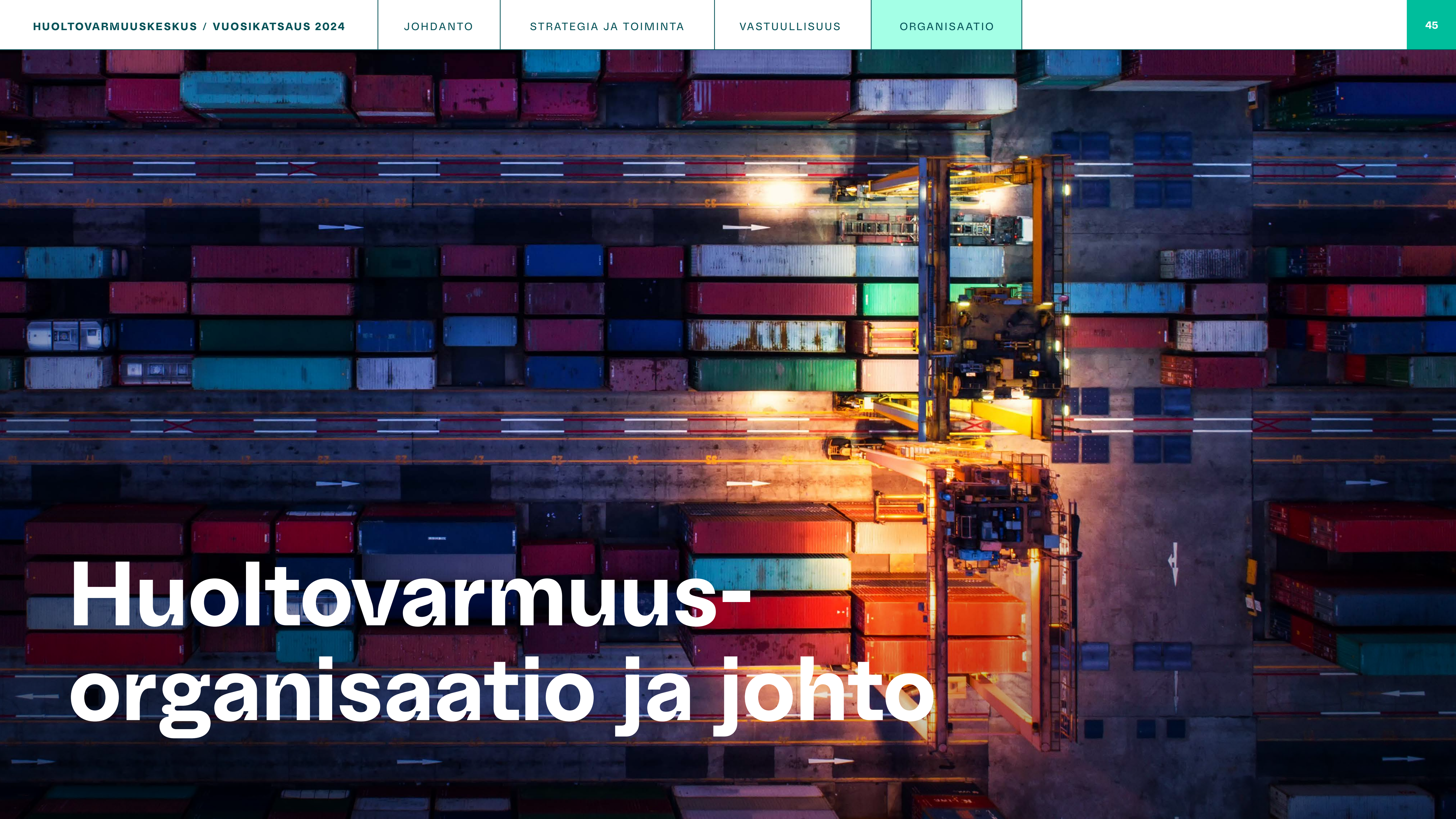
Huoltovarmuuskeskus, Ilmarinen ja Neste sopivat vuonna 2024 jatkavansa puitesopimusta, joka takaa neljän tankkerin ja kolmen hinaajan olevan kaikissa olosuhteissa Suomen omassa käytössä. Huoltovarmuuskeskus omistaa Navidom Oy:stä 25, Ilmarinen 25 ja Neste 50 prosenttia. Yhtiön palveluksessa on kaksi henkilöä. Puitesopimujärjestelyyn kuuluu yhteensä seitsemän alusta,

joista kustakin Huoltovarmuuskeskus ja Ilmarinen omistavat 50 prosenttia (laivayhtiöt).

Navidom Oy on suomalainen alusten hallintayhtiö. HVK:n, eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen, Neste Shipping Oy:n ja Neste Oy:n välinen Navidom-järjestely on perustettu vuonna 2013. Järjestelyn taustalla on tarve turvata nestemäisten polttoainojen kuljetusten huoltovarmuus myös yhteiskunnan häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa sekä

kuljetuskapasiteetin säilyminen kotimaisessa omistuksessa ja määräysvallassa.

Neste on vuokrannut alukset, neljä tankkerialueita ja kolme hinaajaa laivayhtiöiltä pitkäaikaisilla vuokrasopimuksilla. Alukset on rekisteröity Suomen alusrekisteriin. Normaalioloissa Neste käyttää aluksia omien tuotteidensa kuljetuksiin, mutta tarvittaessa alukset ovat hyödynnettävissä huoltovarmuustarkoituksiin.

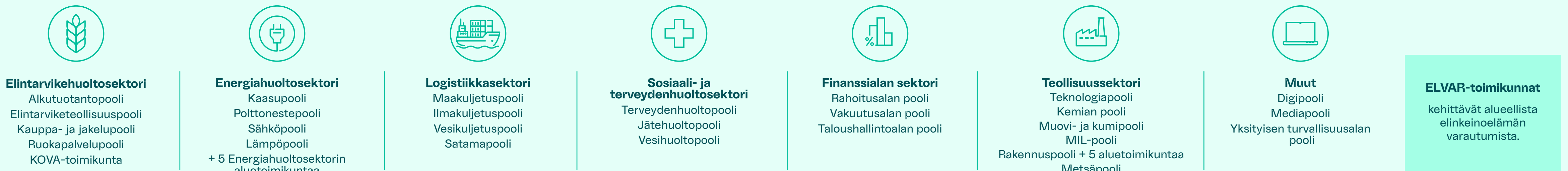
Huoltovarmuus- organisaatio ja johto

Huoltovarmuusorganisaatio

Huoltovarmuusorganisaation sektorit, poolit ja toimikunnat

Pitävät yllä ja kehittävät huoltovarmuutta ja jatkuvuudenhallintaa oman toimialansa yritysten ja organisaatioiden verkostossa. Huoltovarmuuskeskus ohjaa poolien toimintaa.

Johto

HUOLTOVARMUUSKESKUKSEN JOHTORYHMÄ 1.1.2024–31.12.2024

Toimitusjohtaja **Janne Känkänen**
Hallintojohtaja **Rain Mutka**
Operatiivisen osaston johtaja **Jaakko Pekki**
Tutkimus- ja analyysiosaston johtaja **Axel Hagelstam**
Viestintäjohtaja **Riitta Väkeväinen**

HUOLTOVARMUUSKESKUKSEN HALLITUS 1.7.2023–30.6.2026

Puheenjohtaja: Osastopäällikkö, ylijohtaja **Riku Huttunen**, työ- ja elinkeinoministeriö (1.1.2025 alkaen)
Osastopäällikkö, ylijohtaja **Tiina Korhonen**, työ- ja elinkeinoministeriö (31.12.2024 asti)

Varapuheenjohtaja: Toimitusjohtaja **Tero Kiviniemi**, Destia Oy

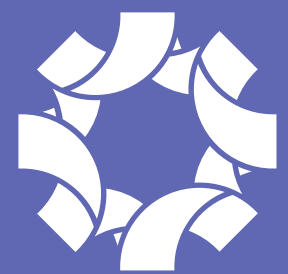
Jäsenet: Toimitusjohtaja **Mervi Airaksinen**, Microsoft Finland Oy
Maatalousneuvos **Kirsi Heinonen**, maa- ja metsätalousministeriö
Osastopäällikkö, ylijohtaja **Tarja Jaakkola**, puolustusministeriö (12.9.2024 asti)
Hallinto- ja kehitysjohtaja, ylijohtaja **Anu Nousiainen**, valtiovarainministeriö (10.10.2024 alkaen)
Osastopäällikkö, ylijohtaja **Taneli Puumalainen**, sosiaali- ja terveysministeriö
Osastopäällikkö, ylijohtaja **Olli-Pekka Rantala**, liikenne- ja viestintäministeriö (18.1.2024 alkaen)
Apulaisosastopäällikkö **Olli Ruutu**, puolustusministeriö (12.9.2024 alkaen)
Osastopäällikkö, ylijohtaja **Juha Sarkio**, valtiovarainministeriö (10.10.2024 asti)
Toimitusjohtaja **Ilkka Tykkyläinen**, Pohjolan Voima Oyj
LL, MBA **Antti Viitanen**

HUOLTOVARMUUSNEUVOSTO 1.7.2024–31.12.2026

Puheenjohtaja: Toimitusjohtaja **Manner Topi**, Elisa Oyj

Varapuheenjohtaja: Kansliapäällikkö **Timo Jaatinen**, työ- ja elinkeinoministeriö

Jäsenet: Valtiosihteeri **Artjoki Risto**, valtioneuvoston kanslia
Osastopäällikkö **Cantell-Forsbom Anna**, sosiaali- ja terveysministeriö
Toimitusjohtaja **Hurme Annika**, Valio Oy
Toimitusjohtaja **Häkämies Jyri**, Elinkeinoelämän Keskusliitto EK
Osastopäällikkö **Johansson Linnea**, Ahvenanmaan maakuntahallitus
Toimitusjohtaja **Joukio Mika**, Metsä Board Oyj
Toimitusjohtaja **Karjalainen Piia**, Suomen Satamat ry
Pelastusylijohtaja **Kohvakka Kimmo**, sisäministeriö
Toimitusjohtaja **Kolunsarka Tapio**, Insta Group Oy
Öljytuotteet -liiketoiminnan johtaja **Korvenranta Markku**, Neste Oyj
Kaupunginjohtaja **Lahti Soile**, Kuopion kaupunki
Kenttäjohtaja ja pääjohtajan varahenkilö **Laine Arttu**, SOK-yhtymä
Puheenjohtaja **Marttila Juha**, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry
Ylijohtaja **Mäkelä Satu**, Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Apulaisosastopäällikkö **Nissilä Marianne**, ulkoministeriö
Toimitusjohtaja **Pentikäinen Mikael**, Suomen Yrittäjät ry
Kansliapäällikkö **Pulkkinen Esa**, puolustusministeriö
Toimitusjohtaja **Romakkaniemi Juho**, Keskuskauppakamari
Hallituksen varapuheenjohtaja, johtaja **Syvärinen Katja**, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Talous- ja rahoitusjohtaja **Timonen Mikko**, OP Ryhmä
Toimitusjohtaja **Virolainen Anne-Mari**, Lääketeollisuus ry
Johtokunnan jäsen **Välimäki Tuomas**, Suomen Pankki
Toimitusjohtaja **Ylä-Anttila Merja**, Yleisradio Oy

Huoltovarmuuskeskus

24

Yhteys

Aleksanterinkatu 48 A

00100 Helsinki

Puh: 02950 51000

Email: info@nesa.fi

huoltovarmuuskeskus.fi